

A. B. STRIMAITIS,
 SEKRETORIUS S. L. A.
 317 W. 80th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Nr. 35. Boston, Mass., Antradienis 30 d. Rugsėjo (August), 1910 m. M. III.
 Entered as second-class matter January 28, 1908, at the post office at Boston, Mass., under the Act of Congress of March 3, 1879.

THE LITHUANIAN WEEKLY "TEVYNĖ"

Published every Week by Lithuanian Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

For members of Lithuanian Alliance of America in the United States 50 c.
 For non members, in the United States.....\$1.25.
 For members of Lithuanian Alliance of America to Foreign Countries \$1.00.
 For non members to Foreign Countries.....\$1.75

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:

"TEVYNĖ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

SAVAITRAŠTIS "TĖVYNĖ"

Išcina kas Antradienis (Utarņykas) South Boston'e, Mass.

PRENUMERATA METUI:

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sąnariams Suvienytose Valst. 50 c.
 Ne sąnariams Suvienytose Valstijose.....\$1.25.
 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sąnariams kitose viešpatystėse.....\$1.00.
 Ne sąnariams kitose viešpatystėse.....\$1.75

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TĖVYNĖ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MAS

Įtalpa:

Šviesa.....	Alyras.
Dabar, eiles.....	" "
Ar gali gyvūnai pramatyti žemės drebėjim.	" "
Žieminis ir vasarinis gyvūnų ilgmiegis....	" "
IŠ LIET.	
LIET. AM.	
IŠ SUV. VALST.	
IŠ VISUR	
S.L.A. Reik.	
Pasišv. kasd. gyv.....	Alyras.
Cibulskis.....	A. B. Strimaitis.
Klaidų atitaisymas	

J. Skritulskas,

— NOTARIJUS IR AGENTAS —

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms. Iš tolesnių miestų meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val; Nuo 7 iki 9 vakare.
 495 Broadway, - - So. Boston, Mass.

— LIETUVIŲ UŽEIGA PAS —

P. CZAPLIKA

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, šlius, visada švieži, vynai ir visokie likeriai geriausi. Visokius gėrymus veseiloms, krikštynoms ir šiaip baliams, siunčiame į namus. Visada gerai.

117, 119 & 121 A St: So. Boston, Mass.

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 8-10 ryte; nuo 2-3 po piet; nuo 7-9 vakare.
 TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Jurgis Stanaitis

Vienintelis lietuvis PHOTOGRAFAS S. Boston'e

kurs artistiskai atlieka darbą, padarydamas paveikslus kaip grupų, taip ir pavienių ypatų. Lietuviai! Atminkite, jog su reikalais visuomet reikia kreipties prie savojo po šiuom adresu:

453 A W. Broadway, So. Boston, Mass.

Ferai, Balius, Prakalbos, Dainos ir tt.

Surengta per A. L. U. Kliubą ir Dr-stė D. L. K. Vytauto ant 3, 4 ir 5 d. Rusėjo (Sept.) 1910 m. "Garden Hall", 167 Crown St. New Haven, Conn.

PIRMA dieną, Subatoje, bus šokiai, prasidės nuo 7 val. vakare iki 12 nakties. ANTRA — Dainos, deklemacijos ir prakalbos, prasidės nuo 2 val. po pietų (apart kitų kalbėtojų yra užkviestas Dr. J. Šliupas). TREČIA dieną "Labor Day", prasidės nuo 10 val. ryte (šokiai nuo 2 v. po pietų) ir trauksis iki pusnakčiui.

Visą tą laiką bus visokie išlaimėjimai yvairių yvairiausių daiktų ir lakiojanti pašta. Kas laimės daugiausiai atviručių, gaus šiais dovanas: 1) tuziną galės nusitraukt fotografijų dykai, vertės \$3.00, 2) baksą saldukų vertės 75c. ir 3) gyvų gėlių buketą vertės 65c. Įžanga visose dienose tik 25c. Visas pelnas eis dėl įsteigimo Lietuviškos svetainės.

Kviečia visus atsilankyti KOMITETAS.

Ant randos.

E. Cambridge 4 ir 5 ruimų gyvenimai, ruimai gerai užlaikomi ir čisti, randa į sanvaitę \$2.75, į mėnesį \$11.00 ir \$3.00 į mėnesį \$12.00. Gera proga dėl lietuvių ir lenkų. Atsišaukit pas: 37 J.GIEDRAITJ, 107 Gore St., E. Cambridge, Mass.

Pajieškojimas.

Aš Juozas Keza pajieškau savo tikrą brolių Stanislovą Kezą. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Stulgių parap., Pastulgės sodžiaus. Aš neseniai pribuvęs iš Lietuvos turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukt šiuo antrašu:

J. Keza, 504 Franklin St., Joliet, Ill.

Reikalingas geras kriaučius.

Kuris galėtų pasiut kotus ir overkotus, visą darbą atlikti nuo pradžios iki galui, mokestis nuo \$20 ir augščiau į sanvaitę, darbas ant visados. lietuvis bosas Vilniaus gub. Atsišaukite šiuo adresu:

Stany Konstantinavičius, 601 W. Federal Street, Youngstown, Ohio.

DLK. Gedimino Beno Orchestra

(po vadovyste A. M. Grubio).

Grajinam ant Piknikų ir Balių, tad, lietuviai rengenti piknikus ar balius, reikalaujami Orchestros kreipkitės pas savuosius, — lietuvius, o mėš užganėdysim visus už neaugštą kainą. Reikalaujantieji kreipkitės šiais antrašais:

Ofisas: 339 W. Broadway, Gyvenimo vieta: 224 Athers st., So. Boston, Mass. (32)

V. Ambrozevičius

AGENTAS ir NOTARIJUS

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto, turiu užstatęs randavą Bond (kauciją) \$25.000 dėl teisingumo. Užkvičiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaipo netoli New Yorko gyvend ms. priimu ir pristatau ant laivų, tuomi busit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Darau doviernastis ir parupinu rusiškus pašportus. Kreipkitės per laiškus pas:

V. AMBROZEVICZIUS
178 Ferry Street, Newark, N. J.
Telephone 5599 L. Market.

Naujas Kataliogas Lietuvių kalboje su Ilustracijom.

Visokių Armonikų ir kitų įvairių muzikališkų instrumentų. Geriausių Britvų, laiškams spaudymo mašinėlių, Lietuviškų knygų ir kitų įvairių prekių. **1 Kainos žemesnes** už kitų, prekės (tavorai) **geriausios rūšies.** Apsteliavimai per laiškus atliekami teisingai ir sparčiai. Prisiųsk savo adresą su 2c. pašto marke, o minėtą kataliogą gausite dovanai. Adresas:

M. J. Damijonaitis, 812-33rd Street, Dept. I Chicago, Ill.

'LAISVOJI MINTIS'

Vienintėlis mėnesinis mokslo ir literatūros laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: **Historijos, Kultūros Historijos, Gamtos Mokslų, Draugijinių Mokslų, ir tt.,** lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.

Kalna metams \$2.00; pusei metų \$1.00; į užsienį \$2.50

Kas, prisiųsdamas mums prenumeratą, prisiųs iškirpęs ir šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems "L. MINTI" metams duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų už 50c.

Pasiskubinkit — dovanas neilgai teduosime.

Adresas: "LAISVOJI MINTIS" 1401 N. Main Ave., Scranton, Pa.

MOKINKIMES PATYS

- Gramatika** angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
- Vaikų Draugas** arba kaip mokintis skaityt ir rašyt be mokinio 15 c
- Aritmetika** mokintis rokundų be mokinio su paveiklais (apdaryta) 35 c.
- Naujas Budas** mokintis rašyt be mokinio 10 c.

Pinigus siųskit per Money Order po šiuoadresu: P. MIKOLAINIS Box 62. NEW YORK CITY.

Žemaitės raštai

Antra patalsyta laida, leidžiama prenumeratos kėlu.

Jei lietuvis, svetimą duoną bevalgydamas, užmirštų Lietuvą, jos žmones, jų būvį, sielvartas, linksmybes, bet bundančios sąmonės kurstomas, panorėtų atgaivinti kudikystės vaizdelius, pasakyčiau jam: skaityk **Ž. Raštus.**

Jei lietuvis, noris išsitobulinti lietuvių kalboj, klaustų kokiū būdu gali tai padaryti, atsakyčiau jam: skaityk **Žemaitės veikalus.**

Jau atėjo visi Žemaitės raštai galutinai prirengti spaudai. Todėl, pasiskubinkit tuoj užsiprenumeruoti, nes kaip išeis iš spaudos, bus daug brangesni. Naudokitės iš progos!

Prenumerata dabar už visus raštus tik \$1.00.

ANT. ŽYMONTAS, 318 Broadway, So. Boston, Mass.

"DAGIS"

Kritikos, Saty, os ir Juokų Mėnesinis Laikraštis

DAGIS gražioj formoj knygos, ant geros popieros ir su viršialiais, viso 20 puslapių, kas mėnuo duoda skaitymų.

DAGIS kas mėnuo talpina po kelis originalinius lietuvių pieštus paveikslėlius.

DAGIS bado visus be skirtumo, kas tik nusikalsta prieš visuomėnę, todėl Dagis turi rasti kiekvieno lietuviio name, tai yra geriausia gyduolė nuo visokių ligų. Juk visiems yra reikalingas linksmumas ir juokai, o Dagis nesigaili straipsnių su įvairiais pasišaipimais ir juokais.

DAGIO kaina labai žema, tik tai po 10 centų num., arba \$1.00 metams.

Siunčiant prenumeratą, adresuokite:

"Dagis" Publ. Co. 812 - 33 st., Chicago, Ill.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiškos popieros, 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstijų ukėsu, Kur ir kada galima paduot prašymą, 4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsiškos popieras, 5 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Kaygelė kožnam lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. Kalna 25 cental. Pinigus ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick, % Clerk of Court, POTTSVILLE, PA.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS SALIUNAS

Užlaiko šaltą alų, gardžią arielką, kvepančius turkiškus cigarus, ir inportuotus gėrymus. Čia atsilankę lietuviui ras mandagius patarnavimus ir gaus rodą dykai. Atsilankykite pas: **Cezara Vaszkelevicziū,** 124 Millbury St., Worcester, Mass.

Peržvalga.

ŠVIESA.

No. 34 "Tėvynės" p. Kalnėnas savo straipsnyje "Popiežiai nekalti" parodė, kad Jono iš Lietuvos nuomonę, išreikšta No. 31 "Žvaigždės" apie popiežių nekaltumą iš atžvilgio į kryžievių plėšimus Lietuvoj, yra klaidinga. Aš gi šį bei tą pabrėšiu apie tai, kaip kunigai Lietuvoje plėtojo šviesą. Tai bus atsakymas į Jono iš L. tame pačiame Žvaigždės numeryje užmetimus Dr-ui Šliupui, būk jis melagingai aptaręs kunigus tinginystėje, per Žalgirio apvaikščiojimus Baltimoreje.

Nežinau, begu daug yra daiktų, kuriuos žmonės taip gerbtų, kaip šviesą. Daugelis senovės tautų gerbė šviesą, kaip dievą. Sanskritų kalboje "dēvas" juk tai šviesos vardas. Ilgainiui suteikta šviesos vardas pažymėjimui teisybės, mokslo, tikėjimo etc.

Chiniečiai mano, būk jų pasakiški padavimai yra šviesa. Turkai tiki, kad tikrai iš korano (jų šventraščio) plaukia tikros šviesos spinduliai. Talmudas ir biblija — saulė teisybės ir šviesos žydams; biblija ir bažnyčia — katalikams. Kaip skaitytojas čia tēmija, pačios apaklinimo priemonės: chinų pasakos, koranas, talmudas, biblija ir bažnyčia skaitoma už šviesos versmes. Viskas tenai paremta ant stebuklų ir padavimų; nieko tenai negalima moksliskai darodyti. Tikėk į viską! Ot tau ir šviesa. Kiekvienas mąstąs žmogus sutiks, kad šviesa arba apšvietimu galima vadinti tikrai tikras žinias apie pasaulį bei gamtą. Kas galima darodyti laboratorijoje, ką gali matematiškai išskaitliuoti, kas suteikia tikrais ištyrimais patvirtintas arba istoriskai paliūdytas žinias, — tas tikrai tegali būti pavadinta šviesa. Kaip greitai imi tikėti, taip greit pradedi savo protą temdyti. Tikėjimas nėra šviesa. Gal jis kai-kada atnešti ir gerus vaisius iš doriškos pusės, bet visgi jis neužsitarnauja šviesos vardo, — tikėjimas tai nežinia, tai prisipažinimas, kad nežinai. Tai kur gi čia šviesa?

Kaip paprastai dedasi su tikėjimo apgynėjais, Jonas iš L. nesigaili tuščių, dvokiančių teologiškais pelėsiais žodžių: aklybių, tamsybių, saulės šviesų, paklydimų, tamsių kelių ir tt., besistengdamas apdumti akis tais, jokios sau artymai paženklintos prasmės neturinčiais, žodžiais. Gal jam labai gražiai skamba, bet jie taip yra išplakti, ištašyti, suknygėję ir sukunigėję, kad gėda darosi už rašytoją, jog jis užsimanė jais pagražinti ir be to jau puikų straipsnelį.

Dr-as Šliupas primetė kunigams jų tinginystę, parodė, kad jie tokie darbštūs buvo, jog ikišiol neišstengė nė vieno katalikiško biblijos vertimo savo kalbon pagaminti; jis pasakė, kad net Aukso Altorius žydo parašytas. Tai gana nemalonūs užmetinėjimai, ypatingai, kad juose randasi daug teisybės. Apie tai, kad Aukso Altorių parengė žydas, nežinau, bet kad mūsų kunigai tingėjo (arba neturėjo gabumo) lietuviškon kalbon bibliją išversti — tikra teisybė. Jonas

iš Lietuvos aiškinasi, kad kunigai ir taip labai daug nuveikę prie tokių nelemų sąlygų; jis didžiuojasi tuo, kad katalikiškoji bažnyčia Lietuvoje sulaikė lietuvius nuo ištautėjimo, džiaugiasi, kad, praeidamas pro lietuvišką bažnyčią, "galėjai išgirsti skardžius balsus jaunikaičių, giedančių giesmes savo kalboj, kada, buvome visur paniekinti ir išjuokti". Jis sako: "Niekas kitas, kaip tik bažnyčia, yra tautos pamatas ir viltis. Jei bažnyčia nebūtų davusi aną gaivinantią rasą, tai galima drąsiai sakyti, kad šiandien mūsų tautos gal būt nė šėšelio nelikę".

Čia Jonas iš Lietuvos, turbūt, reikalaus biskų paaiškinimo, idant galėtų pradėti mąstyti, o ne vienomis tiktais frazomis gintis:

Lietuviškas giesmes galima buvo girdėti tikrai ten, kur nebuvo kam iš lenkų giedoti. Kad taip yra, lengva ir dabar persitikrinti; ir dabar labai tankiai lietuvis kunigas lietuviškoj bažnyčioj, į kurią nesusi-renka nė ketvirtos dalies sulenkėjusių lietuvių, ką aš sakau, kurioje nedaug daugiau kas tesupranta lenkiškai, kaip tik vargonininkas, žvakedegis ir pats kunigas, skamba lenkiškos iškraipytos giesmės laike iškilmių. O biskų pirmiau vietose, kuriose buvo lenkų nors *trečdalis*, galima pasakyti, be išėmimo lenkiška kalba viešpatavo mūsų šventnamiuose.

Kaimietis lietuvis, matydamas, kad ir šventos bažnyčios inteligencija nori įtikti dievui lenkiška kalba, labai paprasta, galėjo būti pastumėtas niekinti savo prigimtą kalbą.

Niekam nėra paslaptis, kad dvasiškija abelnai palaiko aristokratijos ir inteligentų pusę, kada tie inteligentai neišėina viešai prieš tikėjimą, nors jiems tikėjimas būtų nė kiek nereikalingas. Taigi Lietuvos katalikų kunigai, skaitydami save inteligentais, bičiuliavosi su sulenkėjusia aristokratija ir pataikavo jai, nešdami dvasišką skriaudą savo parapijonams. Tą-pat daro ir nunai, jeigu jau ne žemoji, tai bent augštoji dvasiškija. Neblogas pavyzdys bus Kauno seminarija. Nežinau tikrai, kaip ten yra dabar, bet trejetas metų atgal į "litvomaniją" žiūrėta kaip į pavojingą dalyką, už lietuviystę persekiota. Vienam lietuviui, kuris, budamas ligonių prižiūrėtojum (curator infirmorum), padėjo klesoj lietuvišką sergančių surašą, liepta prasišalinti. Būta daugybės panašių atsitikimų. Tiesa, katekizmas, bibliška istorija ir lietuviška gramatika buvo lietuviška kalba išguldoma, bet tai su didelėmis nuolaidomis lenkams, kurie atsakynėdami, kreveizavo kaip galint lietuvišką kalbą arba, nebūdami prie jos spiriami, žiūrėjo į ją per pirštus. Prie tokio pasielgimo jie gaudavo paakstinimą iš pusės balių lietuvių profesorių, kurie patys gėdydavosi klesose liuosai lietuviškai prabilti. Paaiškinimai būdavo ar lenkų, ar lotynų kalbom. Atsitikus, kad lietuvis nesupranta dalyko minėtose kalbose, greičiau jam pakišta rusų, negu lietuvių kalba. Seminarijos bažnyčioje negirdėjau nė vienos lietuviškos giesmės; apie katedrą tai ką jau ir bešnekėt, o katedros klebonas ir visi kunigai buvo lietuviai iš kūno ir kraujo. Patsai amžinos atminties vyskūpas

Paliulionis sykį seminarijoje nedviprasmingai išsireiškė: „Litwomania to naszych czasow epidemia“, kas reiškia litvomanija (taip jis pavadino lietuviškos dvasios atgyjimą) tai užsikrečiamoji mūsų laikų liga. Toliau vyskūpas stebėjosi, kam reikėjo to bergždžio darbo atkasinėti jau bemaž ko supuvusią kalbą.

Nemalonu man per daug laiko užimti, beprimenant skaitytojams apie tai, ką visi seniai žino.

Ypatingus nuopelnus palaikyme lietuvių tautai, kaip matėme, Jonas iš Lietuvos pripažįsta katalikų bažnyčiai. Bet jis užmiršta paklausti savęs, ar nebūtų lietuvių tautai laimėjusi, jeigu Lietuva būtų tapusi protestantiška. Ant tokio klausimo sunku būtų kitaip atsakyti, kaip tiksliai patvirtinančiai, — lietuvių tautai ir lietuviška kultūra būtų daug toliau nužengusi, negu kad tą padarė, vadovaujant katalikiškiems kunigams. Protestantiškos bažnyčios būtų tapusi tautiška Lietuvos bažnyčia, jeigu galima taip išsireikšti. Lietuvių kalba būtų skambėjusi prie protestantiškų aukurų (altorių) ir iš protestantiškų sakyklų. Žmonės būtų dalyvavę visoje dievmylės, laikomajame prigimta kalba. Paprastas žmogelis, regėdamas, kad jo kalba tinka šventiausios dievui tarnystės atlikimui, natūraliai persiėmęs būtų motiniškos šnekos vertumu. Atlikimui visų dievmylės Lietuvoje protestantiškos bažnyčiose būtų reikalaujama tiksliai lietuviškos knygos. Biblija būtų buvusi knyga, nuolat vartojama bažnyčioje ir namie. Ant tos knygos literatūriškos pusės pagerinimo būtų buvusi atkreipta didesnė atidum. Vokietijoje biblijos vertimas, Liuterio atliktas, pažymi pradžią naujosios vokiškos literatūros — tokią svarbią rolę sulaušė tenai sąžiningas darbas, pašventas ne tiksliai kokiam ten nerupestingam tos knygos perdėjimui vokiečių kalbon, bet ir literatūriškam apdirbimui. Ar dar kas galėtų abejoti, kad ir lietuviška biblija protestantiškos rankose būtų pastumėjusi mūsų literatūrą?

Ir ko čia pykti ant Dr-o Šliupo? Argi jis neturėjo tiesos priminti apie mūsų kunigų nerangumą? Nerangumas, tai vienatinė kliūtis, kuria galima išaiskinti katalikiškos biblijos nebuvimą pas mus. Juk liuterioniai lietuviai turėjo bibliją jau prieš šešiolikto metašimčio pabaigą. Lietuvių kalbon ją perdėjo Jonas Brėtkūnas, protestantiškas kunigas. Reikia paminėti, kad tiksliai tuomet mūsų kunigai subruzdavo, kada reformacijos banga buvo užliejusi Lietuvą. Jie išvydo, jog jų snuduriavimas tuo tarpu, kaip protestantiškų kunigų pasišventimas skaisčiai žerėjo, reiškę išnaikinimą kunigų karalystės ant žemės, Lietuvoje. Taigi veiklumas tokių protestantiškų kunigų, kaip Mažvydis, Baltrus Vilentas, Jonas Brėtkūnas ir kiti, pamokino dvasiškus mūsų Lietuvos ganytojus eiti prie žmonių ir prabilti į juos lopšinė dainos kalba.

Apdusius reformaciją, ačių jezuitų narumui, mūsų dvasiškija vėl pasidavė snaudulio globon. Kam jiems lietuviška biblija? Juk liaudžiai uždrausta biblija skaityti, o kunigai naudosis lenkiška, lotyniška arba kad ir lietuviška protestantiškos versta biblija. Taip,

iki paskutiniam laikui naudotasi protestantišku verstimu paprastai priskaitomu Vysk. Giedraičiui.

Niekas nenorėtų daryti jokių užmetinėjimų mūsų veikėjams kunigams: Maironiams, Jakštams, Barauskams, o kad ir Tumams. Tie žmonės garbės verti. Vienok imant atidom kunigų gyvenimo sąlygas, galima būtų laukti ir daugiau, negu tokių veikėjų ligšiol turėjome ir galima būtų daug daugiau laukti, jeigu Lietuva būtų protestantiška.

Tankiai, kur kalčia metama ant katalikų kunigų, yra tikėjimas kaltas. Tas tikėjimas priverčia kunigus bauginti žmones įvairių įvairiausiomis keplomis ir čysčiais, ant jų sąžinės uždeda pirmų-pirmiausiai, kaip priedermę, dvasiškių knygų rašymą, jeigu jau kuris jų rašo. Šiuo keliu žmonės yra auklėjami tokiomis knygomis, kaip „Pragaras“, „Garsas“, „Broma“, „Raktas į dangų“, „Gydyklos nuo baimės smerčio“ ir kitokiomis joms panašiomis. Nestebėtina tat, kad žmogus, kuriam niekas nieko neparašo ir nepasako apie reikalą pasaulinio apsireiškimo, pasilieka tamsiu per visą savo gyvenimą, o net ir be noro apsišviesti; nėra, kas iš tų svietiškių zababonų? — dangaus karalybės jie nesuteiks. Kitaip yra su protestantiškais kunigais; mokslas jų yra laisvesnis; jie pasauliniais dalykais, ne vien dangiškais, rūpinasi. Pažangaus, kritiško turinio knygų jie irgi liaudžiai neuždraudžia. Žmonės, kuriems mažiau terūpi dvasiška apšvieta, daugiau rūpinasi apie svietiškas žinias. Pradedama atiduoti didesnė pagarba žmogaus protui, kuris neužsiganėdindamas paslaptimis, reikalauja žinių, datavimo. Išsivystymas kritiškos minties — pirmiausias progreso reikalavimas ir sąlyga; protestantiškų tikėjimas pagelbėja tokios kritiškos minties kilimui. Čia jau ypata stovi, augščiau ar žemiau, ant pirmynžengos kopėčių. Jeigu jau nekitur kur, tai bent artymoj mums Latvijoje randame patvirtinimą to, ką sakiau apie pirmybę protestantiškų tikėjimo. Be abejo, Latvijoje veikė ir kitoki faktoriai, kurie pastumė ją pirmyn, tačiau reikia visai užsimerkti, kad nematyti tame protestantizmo įtekmės. Atsargiausiai sakant, galima tvirtinti, kad protestantizmas daugiau žadino latvio dvasią prie latvybės, nekaip katalikystė traukė lietuvio dvasią prie lietuvių tautos.

Galvojančiam užteks to, kas pasakyta, kad Dr-as Šliupas savo prakalboje, laike Žalgirio apvaikščiojimo Baltimoroje, garsino ne daugiau, ne mažiau, kaip gryną teisybę apie popiežius ir kryživius, apie tai, kas tai yra šviesa ir apie mūsų kunigų tinginystę; tiksliai iš vienos pusės, ant kiek galima spręsti pagal Jono iš Lietuvos straipsnį, Šliupas nusilenkė, nenorėdamas, matyt, užgauti klausytojų jausmų: jis tiksliai kunigus barė, o tikybos ne kiek nekaltino už jos išpažintojų darbus.

Nors tikyba yra būtinas, neaplenkiamas laipsnis žmonijos išsivystyme, tačiau daleistina, o net ir geistina kartais pažymėti nekurias nelemtas pasekmes, kurių priežastimi buvo vien tiksliai tikėjimas.

Alyras.

Dabar...

Liudna gamta aplinkui snaudžia,
Tik žvaigždės kai-kurios
Dangaus slaptingus puošia skliautus
Pro dulkes ūkanos.

Taip jās ir gaudo šaltos akys, —
Bet žaismas jų ramus,
Rusčios jų išžiūros blizgėsis
Man ledina jausmus.

Už viską, kuo širdis gyveno,
Kuo plakės, aš verkiu,
Ir į nežinomąją jurą
Be vairo aš plaukiu.

Ir angelas vilties nesėda
Prie vairo, kaip pirmiau,
Kada menkoj valtelej drąsiai
Bangomis aš plaukiu.

Alyras.

Mokslo trupiniai.

Ar gali gyvūnai pramatyti žemės drebėjimus?

„Iš žemės drebėjimo apskričio Sicilijoj ir Calabrijoj, kur mažesnieji žemės sujudimai da ir dabar tankūs, nors labai palengvi, ateina žinios“, sako laikraštis *Corriere della Sera*, „kad gyvuliai pranašauja apie apsilankysiantį žemės drebėjimą, parodydami nerinasties ženklus. Uztėmyta, kad tas apsireiškimas visados rišosi su grąsinančiu žemės drebėjimu. Yra užrašai apie žemės drebėjimą, kuris sugriovė Elike 373 m. prieš Kristaus gimimą; juose pranešama, jog, tam žemės drebėjimui besiant, daugybė gyvūnų: pelių, kurmių, žebinkščių ir žalčių, kurie gyveno po žeme, išėjo ant jos paviršiaus net penkias dienas prieš katastrofą, ir ten pasiliko. Neužilgo prieš žemės drebėjimą, kuris siautė Sicilijoj 1783 m., ne tik tai žemės gyvūnai išėjo ant paviršiaus, bet taipgi ir įvairūs jurių gyventojai, ypatingai žuvys, milžiniškuose būriuose telkėsi pakrančiuosna, prie žemės paviršiaus; jų tarpe buvo ir tokių, ką tesirdnda tik giliausiose marėse.

„Naminiai gyvuliai yra nepaprastai jautrūs link artymo žemės drebėjimo. 1825 m., pavyzdin, Talcahuano, Chili, visi šunės buvo iš miesto išdūmę pirm, negu gyventojai pastebėjo bent mažiausias tos besiantinančios didžios nelaimės žymes. Javoje 1867 m. prieš pat žemės drebėjimą pradėjo aštriai giedoti gaidžiai ir, neilgai laukus, galiau vienas apleido miestą, kuris už valandos pavirto į griovėsių ir pelenų krūvas. 1887 m. žemės drebėjimas grąsino Rivierai; pasakojama, kad arkliai stainėse parodė didelį neramumą, prijausdami tą pavojų. Apie baisų miesto Iquique likimą 1868 m. pranašavo marių paukščiai, kurie didžiausiais būriais lėkė nuo jurių pusės toli ant sausžemio, čirkėdami nesavais balsais, už keleto valandų pirm žemės drebėjimo. Balandyje 1905 m. Lahore's

gyventojai negalėjo suprasti nepaprasto šlapių užsilaikymo, pakol, kelioms valandoms praslinkus, drūtas žemės drebėjimas išaiškino jiems šlapių neramumo priežastį. Apie Karatagh'o žemės drebėjimą 1907 pranešė sykiu šunės, galvijai ir arkliai.

„Tie patėmyjimai negalima vadinti klaidingais tiktai dėlto, kad jie yra paduoti ne išimtinai vienu gamtos mokslų profesorių. Didis vokiečių gamtininkas Humboldt irgi sako, kad krokodiliai visados apleidžia vandenį pirm žemės drebėjimui prasidėsiant.

„Bet ant kokių pamatų yra paremtas tasai stebėtinai gyvulių, šliaužių, paukščių ir žuvių instinktas? Nekurie tyrinėtojai mano, kad kokis-nors elektriškas apsireiškimas, link kurio tie gyvūnai, rodosi, labai jautrus, turėtų išaiškinti tą grąsinančio pavojaus permatymą. Kiti gi mokslininkai tiki, kad tie gyvūnai turi mums nežinomą šeštą kūno pajautimą, panašų į pajautimą, kuriuo gyvūnai atskiria vietas ir linkmę. Bet labiau užganėdinantį atsakymą ant pastatyto klausimo suteikia paaiškinimas, kad tie gyviai turi tobulesnius girdėjimo organus ir yra jauslesni, negu žmonės, link mažųjų vidurinių žemės sluogsnių susijudinimų. Šiame atsitikime gali kilti užmetimas, jog sunku daleisti, kad gyvūnų jautrumas viršytų jautrumą delikato seismografiško aparato, įtaiso, kuris gali nurodyti mažiausius, tolimus žemės drebėjimus. Užbaigiant, reikia pasakyti, kad gyvūnai prajaučia artinančius žemės drebėjimus, bet dar nedarodyta, ar jie gali tą padaryti geriau, negu žmogaus išrasti aparatui.“

ŽIEMINIS IR VASARINIS GYVŪNŲ ILMIEGIS.

Kai-kurie gyvūnai, artinantis žiemai, sulenda urvuosna, olosna, laužosna etc., kur ir pramiega ištiesią žiemą. Tą apsireiškimą vadiname žiemos miegu arba hibernacija, nuo lotynų žodžio *hibernare*, žiemavoti. Tai yra būdas, kuriuo šaltų kraštų gyviai išvengia bado, mirties ir šalčio aštrumų. Nereikia sumaišyti gyvūnų neveiklumo žiemos miego laiku su neveiklumu, paeinančiu nuo peršalimo, kas būtų liguotu gyvūno stoviu, kuris paprastai užsibaigia mirtimi. Šaltis nėra ūmo žiemos miego atėjimo priežastis. Daugumas gyvūnų eina ant savo ilgo žieminio miego daug pirmiau, negu šaltas oras prasideda bei užstoja žiema; nėgi maisto nedateklus priverčia visus gyvius skubintis prie žiemos guolio; didysis šiksnosparnis, paveizdan, pradeda savo ilgą pasilsį net liepos mėnesyje, kada yra gausybė vabalų jo maistui.

Priegtam, žiemos laikas nėra vienatiniu laiku, kuriuo gyvūnai pasineria į ilgą ištiesių mėnesių neveiklumą. Sausose šalyse, artinantis karštamjam metlaikiui, kada sumažėja maistas ir drėgnumas, nekurios gyvūnų veislės išvengia išnaikinimo per, taip vadinamą, „vasaros miegą“, kuris iš daug pusių yra panašus žieminiam miegui.

Gyvūnui žiemavojant, jo kraujo temperatūra gali dideliai pasizeminti, kuone susilygindama su oro temperatūra; kvėpavimas laike žiemos miego sumenkėja

daug labiau, negu laike paprasto miego, ir to pasekmėje širdies mušimas tampa labai palengvas. Kraujas vos-ne-vos cirkuliuoja-čiurkšlena. Maisto virimui organai, kaip ir sustoja veikę. Daugumas gyvūnų tuo laiku net išmatų iš savo vidurių neišvaro lauk. Gyvūnas praranda jėgą valdyti (kontroliuoti) savo raumenis, bet apturi nepaprastai didelį jautrumą link išlaukinių padirginimų. Mažiausias dasilytėjimas, net plauku arba plunksna, sužadina gilų kvėpavimą ir neretai raumenų judėjimą.

Negalima būtų aštrios skirtumo linijos praveisti tarp paprasto miego ir žiemavojimo letargijos, nes tuose apsiereiškimuose, ką mes vadiname žiemos ir vasaros miegu, yra tiek įvairiavimųsi, kad galima rasti tenai visus stovius, pradedant nuo neveiklumo, kuris galėtų būt pavadintas paprastu miegu, ir užbaigiant neveiklumu, iš kurio nė sykiu gyvis neatbunda, pakol ateina laikas to neveiklumo užsibaigimui.

Nekurios žiemavojančių gyvūnų rūšis tarpais miega, o tarpais budėja. Angliška voverė, ežys ir keletas peteliškių skyrių išbunda šiltesnėmis žiemos dienomis; randasi taipgi gyvūnai, ypatingai grūdus ēdantieji, kurie, kada išalksta, pakyla iš miego ir eina maisto jieskotų, jei tiktai oras daleidžia; o iš šiaurinių rudųjų, juodųjų ir baltųjų meškų siauroje prasmėje tiktai patelkos težiema. Patinai miega po ilgai, bet laikas nuo laiko pakyla pasirūpinimui sau maisto. Tas pats yra ir su Amerikos lygumų (prerijų) šunimis, kurie net visai nežiemavoja šiltesniųjų žiemų laike; tie patįs šunes šaltomis žiemomis pramiega be atbudimo po kelias savaites.

Žinduoliai paprastai žiemavoja kiauruose medžiuose, urvuose, olose, po išgriuvusiais medžiais, žodžiu sakant, visur, kur galima pasislėpti nuo kraštutinio šalčio ir priešų. Jie tankiai savo žieminiuose namuose pasitaiso gulyklą arba lizdą iš sausos žolės ir rudeno lapų. Daugiausia žiemavojančių gyvūnų tai tokie, kurie arba išimtinai, arba tik daliniai maitinasi augmenimis.

Gyvatės, rupuzės, varlės, driežai, salamandros ir keletas žuvių veislių žiemavoja, įlįsdami giliai į žemę, kur šaltis jų įveikti negali; vandeninės gi formos įsikasa į dumblą ant ūpių dugno. Daugiausia vabalų peržiema kirmėlaičių arba pupių stovyje, ir tiktai nedaug, kaip peteliškės, orai ir straigės, žiemavoja po akmenimis, samanose etc., tuo tarpu kaip šliužai apsigyvena dumble.

Atsitinka kartais ir žmonėms papulti į stovį, panašų gyvūnų stoviui laike žiemavojimo arba vasaros miego, ypač šiltuose kraštuose; žmogus gali prabūti savaites, mėnesius ir metus tokiame stovyje. Taip, Indijoje palaidota žmogus, kuris prabuvo 7 mėnesius žemėje; kada po to jį iškasė, jis atsigavo ir gyveno dar gana ilgai.

Kuomet ateina laikas atsibudimui iš žieminio ar vasarinio miego, temperatūra pradeda darytis normališka. Alkis, reikia spręsti, yra svarbiausias pastumėjas prie atnaujinimo veiklumo, nes giliausiai miegantieji žiemavotojai vargiai galima užlaikyti budėji-

mo padėjime, kada juos patalpina kad ir į šiltus būtus. Gyvūnai gi, kurie žiemavoja, retkarčiais atsibusdami, pasisotinę vėl pasineria į miegą.

Jeigu aklinau pavošime žiemavojančią striuoklę po indu, tai oras ten paliks net ilgą laiką be atmainos. Miegantis žiemos miegu šiksnosparnis buvo pralaikytas 15 minutų vandenyje be jokio pavojaus gyvasčiai; šiksnosparnis gi paprastose sąlygose tegali vandenyje išbūti tiktai 3 minutes. Angliadarinė rūgštis, būdama pavojinga veikliams gyvūnams, neturi jokių kenksmingų įtekmių ant užmigusių žiemos miegu. Žiemavotojai praranda per žiemą nuo 30 iki 40 nuošimčių savo svarumo. Tas parodo, kad gyvybiniai procesai einu visą miegojimo laiką, nors juos ir būtų sunku užtęmyti.

Alyras.

Iš Lietuvos.

Vilnius.

IV-sis visuotinas Lietuvių Mokslo Draugijos susirinkimas Vilniuje, liepos 12 (25)-16 (29) d. 1910 m.

L. M. D. visuotinojo susirinkimo posėdziai buvo daromi "Rūtos" salėje prie Jurgio prospekto; prasidėjo jie liepos 12 (25) d. ir tęsėsi lig liepos 16 (29) d. vakaro. Į susirinkimą buvo atvykę senų Draugijos narių 60 žmonių. Be to susirinkimui buvo atvykę daug svečių. Prasidedant susirinkimui, iš svečių į M. Dr-jos narius įsirašė 23 žmonės. Dr-jos gi pirmininkas, d-ras Basanavičius, pranešė, jog 1909||10 m. M. Draugijon įstojo dar 45 žmonės, tarp kurių kun. Adalbertas Srba iš Moravijos.

Susirinkimo pirmininkui, d-rui Basanavičiui, pasveikinus susirinkusius Draugijos narius, ką tik iš Galicijos pargrįžęs kun. J. Tumas pranešė, jog Ukrainų Mokslo Draugija iš Lvovo kartu su kitais jų veikėjais siuntę per jį visuotinam L. M. Draugijos susirinkimui pasveikinimą, už ką visuotinis susirinkimas per kun. J. Tumą išreiškė savo ačiū Ukrainams. Toliau prasidėjo įdomus kun. A. Sabaliausko referatas apie šiaur-rytiečių lietuvių muziką ir muzikos instrumentus. Buvo parodyta patįs instrumentai: kankliai, skudučiai, vamzdžiai, ožiaragis, ragai, birbynės ir k. ir kaip su jais grojama. Gerbiamasis referatas buvo atsivežęs su savim mokantį su tais instrumentais apsieiti senelį. Šis referatas, instrumentų rodymas ir jais žaidimas užėmė visą pirmosios susirinkimo dienos vakarą.

Liepos 13 (26) d. susirinkime buvo viršiau 100 žmonių. Kad buvo atvykę daugiau, negu penkta visų Draugijos narių dalis, tat sulyg 36 įstatų š susirinkimas buvo tiesotas. Dr-jos pirmininkas pranešė, kad į M. Draugijos narių skaičių įstojo dar 53 žmonės. Susirinkimui priėmus ir patvirtinus visus M. Dr-jon įstojusius narius, pradėta skaityti M. Draugijos ir jos komiteto veiklumo metinė apyskaita. Draugijos pirmininkas davė trumpą Dr-jos ir komiteto darbų peržvalgą. Kaip visur kitur, taip ir Mokslo Drau-

gijoje galima esą pastebėti pažangą pirmyn, žiūrint į atliktųjų darbų skaičių ir patį jų atlikimą, arba į juos įsigilinimą. Tačiau ne visuomet Dr-ja ir reikalingus darbus valioti galėjo. Pirmučiausiai Draugijos Komitete esantieji nariai, kaip kitais, taip ir šiais praėjusiais metais, įsitikino, kaip dar daug mūsų jaunai Dr-jai trūksta spėkų, kad ji galėtų aprėbti visus tuos darbus ir sumanymus, kuriuos jai atlikti priderėtų, jei tik joje būtų užtenkamai vyrų, kurie atliekamąjį nuo savo asmeniškųjų darbų laiką galėtų pavesti visai Dr-jai. Žinoma, daug yra po visą pasaulį išsiskaidžiusių apšviestų lietuvių, iš kurių, rasit, ne vienas būtų Draugijai labai naudingas darbininkas, bet Vilniuje ir visoje Lietuvoje jų nedaug tėra. Užtat Dr-jos komiteto nariams, pildant savo pareigas, prisieiną grumties su dideliomis sunkenybėmis, nes jie, būdami profesionalais, negalį apleisti savo profesijos darbų ir pašvęsti daugiau laiko ir spėkų Draugijai. Kad visa tat pagerėtų, galima laukti tik ateityje, kuomet Vilniuje atsiras daugiau lietuvių inteligentijos.

Pereinant prie smulkesnių M. Dr-jos komiteto per praėjusius metus atliktųjų darbų peržvalgos, pirmoje vietoje reikia paminėti žinomą jau iš laikraščių sumanymą įsteigti M. Dr-jai ir jos rinkiniams — muziejui, knygynui ir archyvui — savo namus. Smulkiau apie tą sumanymą bus pasakyta Dr-jos sekretoriaus apyskaitoje ir susirinkimo diskusijos aprašyme. (Toliaus bus).

Liepos 17 d. sukako 25 metai nuo to laiko, kada Lietuvos bajoras pirmą sykį išdrįso paimti šliūbą lietuvių kalba.

1885 m. liepos 17 d. buvo Mintaujoje šliūbas dabartinio "Litvos" redaktoriaus p. Mečislovo Dovoinos-Silvestravičiaus su p. Julija Malinauskaite, taip pat bajorų dukterimi. Prie tos progos buvo pasakytas pamokslas lietuvių kalba ir bažnyčia išpuošta lietuviškais parašais, iš gėlių sudarytais. Tais laikais, tokį žingsnį darant, reikėjo daug drąsos ir patriotizmo turėti. Lenkai buvo daug triūkšmo pakėlę. Gimnazijos mokytojas, lenkas G., tai matydamas, pranešė Kriokuvo akademijai (!), išpravardžiuodamas p. M. Dovoiną-Silvestravičių separatistu, Liublino unijos naikintoju, pabraukdamas, kad tai visai Lenkijai pavojus gresia.

Tai nebuvo demonstracija lenkams padaryta, bet noras parodyti dvarininkams, kad lietuvių kalba nėra kiek už kitas neblogesnė ir jog jie turėtų, kaip turi savo Tėvynės Lietuvos vaikai jos prisilaikyti. Tai liūdyja ir p. M. Dovoinos-Silvestravičiaus veikimas tautos dirvoje, pradėdant nuo "Aušros", kur darbuodavosi įvairiomis slapyvardėmis prisidengęs, ir baigiant "Litva", kur kaipo redaktorius ją veda, platindamas tautišką supratimą tarp lenkiškai kalbančių lietuvių.

Sveikindami jubiliatą, linkime jam ilgų metų ir kuogeriausios kloties darbų!

Martynas Yčas.

Papilė.

Šiaulių ap. Papilės miestelis, stovėdamas ties geležinkeliu, sparčiai didėja. Jau turi keletą tūkstančių gyventojų, kelias dešimtis sankrovų, pramonė plėtojasi. Žydai tvirtai verčiasi miškais, turi dvi lentpjūvi; prie vienos yra garo malūnas, kuriam neblogai klojasi. Yra dar viena odų dirbtuvė, antrą šįmet ėmė statyti; ji tepradės veikti pavasarį. Miškų naikinimas lyg sumažėjo, rodos, dėlto, kad jų maža beliko. Žydai sakosi, čia miškus pabaigę, važiuosią į Rusiją, kur jų dar yra, o be užsiėmimo nebūsią. Ir lietuviai ėmė pirkliauti. Niekur kitur nėra tiek daug sankrovų, kaip Papilėje: apie 10, ir visoms neblogai sekasi. Aplinkiniai turėtų sekti. Kun. P. Gudauskio pernai įsteigtas knygynėlis turi nemažą būrelį lietuvininkų.

Anykščiai.

Ūkmergės ap. Liepos 17 d. V. Laskausko knygynė, Anykščiuose buvo krata. Kratą darė vietinis antstolis su sargybiniais, nuo 9 valandos vakaro, lig 12 naktį. Pirmučiausiai iškratė visus kambarius, paskum pradėjo ir patį knygyną; peržiūrėjo taip pat ir sąskaitų knygas. Uždraustų knygų nerado, vienok kai-kurias pasiėmė ir išsiuntė isprauninkui ir cenzūron. Keletą tuojaus sugrąžino, su pažymėjimu — K. S. p.

V. L.

(Iš "Vilties").

Užpaliai.

Kauno gub. Ubagų sodžiun, Užpalių par., balandžio 3 d. atvažiavo matininkas Povilas Misiukas (mažarusis) ir taip gražiai, mandagiai padarė visą sodžiaus išsiskirstymą į viensėdijas, jogei ūkininkai visi nuo seno iki mažo susirinko jo išvažiuojančio išleisti. Buvo padaryta triumfiniai vartai, vainikai, gėlės. Matininko vežimas buvo irgi gėlėmis iškaišytas. Išleistuvės išėjo tokios, kokias tik kunigijos pagerbimui atlikdavo.

Ubagas II.

(Iš "Lietuvos Žinių").

Žemaičių Kalvarija.

Telš. pav. Mūsų bažnyčioje pirmiau žmonės sėdėdavo klaupkose, kuriam kur patiko, ir be jokio maito (mokesčio), nes jų įtaisymui kai-kurie buvo aukavę ir skatiko. Bet dabar klebonas kiekvieną klaupką (suolą) padalino į 4 ar 5 vietas. Prie kiekvienos vietos (viršaus klaupkos) primušė numerius. Sušaukė ant šventoriaus "taksą" ir ėmė pardavot, kiek kas įvarė brangumo. Pirmosios vietos daug brangesnės, paskutinosios pigesnės, kaip teatruose. Davatkos, žinoma, daipo nekantrios, buvo jau pradėjusios murmėt prieš tai, net ėmė kelt triūkšmą, girdi, klaupkos esančios jų visų įtaisytos. Bet klebonas paaikino, jog klaupkos per tą keletą metų esančios išsimokėjusios. — Aišku, kaip ant delno, jog ir trūksta "muito"....

Kunkorėžis.

(Iš "Liet. Ūk.")

Lietuviai Amerikoje.

Norwood, Mass.

Rugpjūčio 7 d. buvo parengtos Šv. Jurgio draugystės SLRKA. 81 kp. prakalbos. Žinoma, prakalbos yra geras dalykas apšvietai ir agitacijai, bet tokios prakalbos, kaip kad parengė viršminėta draugystė, tai jau žemiaus kritikos; gali tikrai atpratinti žmones ir nuo geresnių susirinkimų.

Pirmu kalbėtojum buvo Norkūnas iš Lawrence'o; jis savo kalboje nieko ypatingo nepasakė, tikrai pagyrė ypatas, kurios tą draugystę sutvėrė, sako, "jūs daugiausiai draugysčių, jūs geriausiai". Jau čia kalbėtojas suklydo; draugystės turi vienyti ir susivienyjusios didesnius darbus nuveikia; o sulyg kalbėtojaus nuomonės, naudinga būtų, kad ir skaitlingosios draugystės išsiskirstytų į dalis (argi jis galėjo tą pasakyti? Rd.). Beje, dar priminė, kad lietuviai yra žydų vergais ir davadžiojo, kad ne lietuviai turi būti žydų vergais, bet žydai lietuvių vergais. Bet neišaiškino, dėlko turi būti vieni kitų vergais. Užsiminė dar ir apie katalikišką tikėjimą; pasakė, būk dabar lietuviai turi tikėjimą neklaidingą.

Antru kalbėtojum buvo L. Borisas iš Newton'o; tas atkartojė beveik visus pirmo kalbėtojaus žodžius, ir matyt, kad dar pirmą kartą kalbėjo, nes išstarti žodį imdavo jam kelias minutes. L. Borisui apleidus pastolių, antru kartu kalbėjo Norkūnas, kvietė prisirašyti apie draugystės; prisirašė vos du, o pirmą prakalbą tikėtasi gauti naujų narių į 20.

Tos prakalbos tarp Norwoodiečių jokio įspūdžio nepalikė. Žmonės buvo visai neužganėdinti, girdi, mes patys būtume geriau pakalbėję. Ir ištikro, tokių nenusisekusių prakalbų dar Norwood nebuvo girdėjęs.

Iš draugovių čia randasi: Dr. DLK. Keistučio (sykiu ir SLA. 113 kp.), susitvėrusi 1905 m., bet aktyviškai gyvuojanti nuo 1907 m.; ji turi narių virš 80; TMD. 36 kp. turinti narių virš 30 ir LSS. 133 kp., skaitanti narių virš 20; o pastarame laike susitvėrė Dr. šv. Jurgio (SLRKA. 81 kp.), kaip girdėtis, ji turi apie tuziną narių, tačiau matyt, kad negalės gyvuoti, nes Norwoodui, kur randasi tikrai į 150 liet. vyrų dviejų pašelpinių draugysčių per daug. Apšvietimas tarp Norwoodiečių ne ant žemiausio laipsnio stovi, yra ir gan prasilavinusių vyrų, bet juos karšti fanatikėliai pervirš persekioja. Laikraščių taipgi visokių pareina.

Yra lietuviška valgomų daiktų Tumavičiaus ir Repšio krautuvė, vienok daugumas eina pas žydą pirkti. Norwood yra linksmas miestukas, įžymus tyru oru, ypatingai vasaros laiku. Uždarbiai: nuo \$1, 50 iki \$2,00 į dieną už 10 valadų darbo.

P. J. Babilas.

So. Boston, Mass.

Čionykščiai lietuviai sujungtomis spėkomis ruošiasi prie statymo nuosavos svetainės. Jau turi pradžia 600 dol. suvirš. Stengiasi dar ant kiek pakelti

iždą svetainės statymui ir pradėti statymą. Rude niop statys ant scenos bene "Pabaigtuves", kurių pelnas irgi eisiąs tam tikslui. Vėliaus ketinama suaruoti "fėrus". — Reiktu linkėt kuogeriausių pasekmių.

* * *

Kiek laiko atgal užmanytas *Žmonių Universitetas*, regis, jau šįmet įvyks. Pasibaigus vasaros sezonui, vietinė inteligentija imsis darbo. — Linkime kuogeriausio pasisekimo!

B.

Athol, Mass.

Mūsų miestelyje pradėjo sirgti ir mirti maži vaikai. Labiausiai tas atsitinka tarp lietuvių, kurie abelnai neperšvariausiai užsilaiko, taigi ir liga greičiau prie jų prikimba. Praeitą savaitę mirė 5 lietuviški kūdikiai, kuomet per tą patį laiką visame miestelyje iš svetimtaučių kūdikių mirė tik vienas. Antra ligų ir mirčių priežastis gali būti netyras, smirdintis miestuko vanduo, ko lietuviai nelabai paiso; pertai jie greičiausiai užsikrečia.

Abelname apšvietime čionykščiai lietuviai netoli nužengę, nors čia gyvuoja 117 SLA. kp., 114 LSS. kp., 73 TMD. kp., Teatrališka Draugystė "Bylė" (?) ir pašelpinė Aušros Vartų Motinos Dievo Dr-stė. Visos tos draugystės neaugštai stovi. Kiekviename susirinkime vis randasi įsigėrusių. Žinoma, tuomsykm žmogus daug išmano, taigi daug ir nuveikia. Kad ką užmano, tai tas užmanymu ir pasilieka.

Taip yra dėlto, kad trumpa inteligentijos. Šiaip jau rastusi darbininkų teatrui, chorui etc. Būtų labai geistina, kad atsilankytų koks inteligentas ir apsigyventų čia; jis galėtų daug naudoti padaryti vietiniams, nes Atholo lietuvių dirva dar prižėlus.

Senas Kudikis.

Iš Suvienytų Valstijų.

Republikonų partijos nusmukimas ir parsidavimas iššaukė, taip vadinamą, "Progresyviškos Republikonų Partijos" gimimą. Rods, ta nauja partija yra dar vystyklusė ir neskaitlinga, bet jau daugelyje vietų ji pasirodė, kaip veikiančioji spēka, laike įvairiose valstijose atsibuvusių rinkimų. Apie didelę spragą tarp senos ir naujos partijos sako nuolatiniai atsitinkantieji šiaur-vakariniuose valstijose susidurimai tarp jųdviejų; tie susidurimai neretai esti ginkluoti.

Žmonės pradeda užežsitikinčiai tēmyti į senąsias vadovaujančias partijas: republikonų ir demokratų. Kaip to neužsitikėjimo išėiga, apsireiškė, kad ne vienoj vietoj piliečiai balsuoja už "nepriigulmingą" tikietą, pasirinkdami ypatas, nepaisant jųjų partijų arba bepartyviškas.

Patįs republikonai mato savo suirutę ir žino, kad pastatyti savo partiją ant senų, įtekmingų pamatų, bus jiems nelengva, ir suka galvas, kaip tą padarius. Atsiranda ir tokių republikonų, kurie mano, kad trumpu laiku nebus galima atgimdyti jos ir pataria šiuo

kartu užsileisti demokratams 1912 metų prezidento rinkimuose. Tuo tarpu republikonai atsilsėsia ir galėsia sugrąžinti senų dienų galybę savo partijai.

Teisėjas James W. Gerard sako, kad naujoji progresyviška demokratija — tai Amerikos viltis. Jis netiki į senųjų partijų atgimimą ir mano, kad reikia pradėti veikti visai išnaujo, renkant į valdininkus ne "bosus", bet ypatus, kurios pildys žmonių valią. Jis davadžioja, kad pragyvenimo brangenybė, šios dienos darbininko prakeikimas, yra republikonų politikos įvykdyta. Muitai (tariff), girdi, imama ne tiktai šalies pramonijos apginimui, bet dar gi ir jos praturtinimui. Darbininkai, sako, uždirba tiek pat, kaip 10 metų atgal, o pragyventi dusyk tiek lėšuoja. Nauji muitai eina republikonų išrinktųjų naudai, bet ne vidurinių ir žemųjų klesų. Turėtų būti išduota įstatymai prieš švankius korporacijų ir trustų darbus, prieš monopolijų tvėrimą ir prieš korporacijas, kurios numuš savo prekių kainas varžybos siekių dėlei.

Amerikos bankas Rusijoj.

Washington, rugp. 22. — Amerikos bankerių grupą rimtai galvoja apie Amerikos banko Rusijoj įsteigimą. Buvo padaryta nuodugnų ištyrinėjimai ir atasta, kad toksai bankas nemaža suteiks pelno šios šalies pramonininkams, jieškantiems milijonų užsieniuse. Aprokuojama, kad vienos tiktai medvilnės galima būtų įterpti Rusijos fabrikantams už \$100,000,000 į metus, nėsant gi jokios bankinės Amerikos institucijos, reikėję apseiti su \$50,000,000. Pirmą pinigines operacijas buvo atliekamos per Paryžiaus arba Berlyno bankus.

Bankas eity toliau, negu vienos tiktai paprastos bankinės operacijos. Jis užsiimtų gamtiškų Rusijos turtų išnaudojimu ir parūpinimu pinigų gelžkelių reikalams ir miestams, su geru sau interesu. Kaip vienas plėnų, yra įgyti Gudijos žmonių užsitikėjimą; tam pavykus, galima būsią susilaukti gerų pasekmių iš Amerikos kapitalo ir naujų pramonijos metodų.

Tautos savižudystė didinasi.

Washington, rugp. 23. — Paskutinis census liudija apie augančią jankių tautos savižudystę. Pirmesniuose dešimtmečiuose abelno čiagimių priaugimo būdavo 21%. Dabar gi tas nusmuko iki 6%. Censaus užveizda mato tame nemažą pavojų jankių pirmybei Amerikoje, kur svetimi elementai galėsia, laikui bėgant, paimti viršų. Censaus viršininkai mano, jog čia gimusių nuošimtis dar bus mažesnis į 10 metų, nuo 1910 iki 1920.

Didelis šalies gyventojų priaugimas paskutiniu dešimtmečiu, sulyg išskaitliavimų, buvo, pasidėkavojant ateiviams; census priskaito svetimtaučius, išgyvenusius Amerikoje 10 metų prie vietinių gyventojų.

Gyventojų skaitlius 1900 m. buvo 76,000,000; dabar gi aprokuojama 90,000,000. Taigi per tą dešimtį metų žmonės pasidaugino ant 14,000,000, iš kurių 9,000,000 yra ateivių; reiškia, kad į tą dešimtį metų

priaugo tiktai 5,000,000 čiagimių amerikony; o nuo 1890 iki 1900 vietinių gyventojų buvo priaugę 14,000,000.

Netikrų pinigų išdirbėjai.

Charlestown, Mass. — Valstijos kalėjime susekta trys netikrų pinigų fabrikantai. Jų pinigai vaikščiojo per keturis mėnesius ne tiktai kalėjime, bet ir už jo sienų; pas vieną kalinių ateidavo mergina, turbūt jo numylėtinė, kuri išleisdavo tuos pinigus.

Pramonės galva buvo Patrick J. Hanley, 50 m.; jis buvo pasmerktas ant 25 metų į kalėjimą už nuolatinis kriminališkus prasikaltimus. Metalas, vartotas pinigų atliejimui buvo cinblekės kšneliai, kuriuos kaliniai rasdavo kalėjimo kieme. Stokuojant medžiagos, Hanley imdavo skūstis dantų skaudėjimu ir reikalauti dantmilčių. Nors tie reikalavimai buvo labai tankūs, tačiau apie jų prasmę nedasiprotėta, pakol vienas kalinys, gavęs negerą pusdolerį nuo Hanley, parodė jį kalėjimo užveizdai. Surasta pusdolerių nulėjimui formos, padirbtos iš gipso, indas, kur metalas buvo tarpinamas ir 70 jau pažymėtos vertės pinigų. Vienok daug buvo galvasukčio apie tai, iš kur galėjo Hanley gauti ugnies. Pasirodė, jog vienas sądarbininkų, kaipo elektros žinovas, pasinaudojo jają; jis pragrėžė sieną, surado elektrines vielas, išvedė jas į kambarį, prie vielų pritaikė anglis (carbons), ir gavo reikalingą karštį. Kadangi elektros spėka budavo uždaroma kaip 8:30 iš vakaro, tai bendrai galėjo užsiimti savo darbu tiktai vakarais. Būk tai skaitydami laikraščius ar knygas, jie sėdėdavo kamarutėje užpakaliu į duris ir neatkreipdavo ant savęs sargo atidos, o tuo tarpu varydavo savo darbą. Naujai padirbtus jų pinigus galima buvo atskirti nuo tikrų pinigų tiktai tuo, kad pirmieji buvo lengvesni.

Girių gaisrai vakaruose.

Butle, Mont., rugp. 22. — Miestas Nerhart liepsnose ir baigia degti. Miestui Thompson gresia taspat. Miestai: Belknap, White Pine, Neton ir Heron jau pradėjo degti, o visa apylinkė jau keletas dienų kaip liepsnoja. Pleška keturių dešimčių mylių miškų plotas ties Thompson Falls.

Missoula, Mont., rugp. 21. — Vakarinėje Montanoje gaisrai sunaikino viršiau \$1,000,000 savasties. Sudegę 24 ir sužeisti 25.

Spokane, Wash., rugp. 23. — Apie 300 ugnagesių, kuriems teko imtis su miškų gaisru šiaurinėje Idahoje, ties Coer d' Alene and St. Joe, kur gaisras smarkiausiai siaudė, nieko nežinoma; jie turbūt žuvo gaisre.

Miestelis Elk City yra iš visų pusių apsuptas netolimais degančių girių liepsnomis. Vyrai užsiėmę gaisro gesinimu, kad neprileidus jo prie miestelio, moteris gi renka degančius nedėguolius nuo gatvių ir butų ir tokiu būdu saugoja miestuką, kuris gal jau seniai būtų supleškėjęs.

Gaisras tęsiasi ištisas mylias. Sudegė 29 gele-

žinkelio tiltai. Penkiolika žmonių dingo Cedar Creek ir Saltese liepsnose. Apie 2000 padegėlių jieško prieglaudos mieste Missuola. Gaisro nuostoliai miestyje Wallace apskaitoma į \$1,000,000, iš to apsaugotos nuosavybės buvo tikrai už \$350,000.

Nelaimė ant geležinkelio.

Northfield, Ut., rugp. 22. — Ant Central Vermont geležkelio linijos susimušė du prekių traukiniai. Po susitrenkimo atsitiko eksplozija kerosino, kuri vežė vienas tūdviejų traukinių. Nuo eksplozijos sudegė 22 karu. Žmonių sudegė 7, kurių tarpe buvo ir pats mašinistas. Susvilo taipgi keletas arklių ir ke-liolika galvijų.

Jurių plėšikai.

Eureka, Cal., rugp. 22. — Du keliauninku mėgino suturėti ir užvaldyti garlaivį Buckman, ejusi iš Seattle į San Francisco. Vienas jūdviejų pareikalavo kapitono Ward, kad tas atiduotų laivą, kitas gi, tuo laiku nusileidęs į mašinkambarį, mėgino sustabdyti laivą, bet buvo suimtas garlaivio darbininkų. Wardą pirmasis už nepaklausymą nušovė, o pats, pasigrie-bęs gyvasties apsaugotoją, metės į vandenį; nežiūrint ant visų pastangų, nepasisekė suimti jo.

Pastorius vagis.

Zanesville, O., rugp. 22. — A. A. Haubech, pastorius Milltonsburgo, O., liuterioniškos bažnyčios, tapo suareštuotas. Jis kaltinamas už pavogimą 17 laikrodžių ir kitų daiktų, vertų \$300,00. Apvogtieji yra dvasiškos seminarijos mokiniai Clayton, O. Jo pasiteisinimas buvo, kad jam reikėjo pinigų.

Marinasi keturi sektantai.

Los Angeles, Cal., rugp. 20. — Policija rado keturis visai nusilpnėjusius, gulinčius ant šiaudinių gu-lyklų ir negalinčius jau iš vietos pasijudinti fanatikus, kurie įsitikino, kad pasaulio pabaiga arti ir pasmerkė save bado mirčiai, kad aname sviete daugiau laimėjus. Tai buvo du vyrų ir dvi moterį, viena tik-tai 16 m. Metavotojai neragavo jokio maisto per 6 savaites ir per 10 paskutinių dienų neturėjo jiegos pa-sikelti iš savo patalų ant grindžių kambario, nevėdin-to taipgi 6 ištisas savaites. Praeitą naktį policija pri-spyrė juos išgerti pieno puskvortę, pasidalinant tarp savęs. John Irving, vienas keturių, pasisakė esąs va-du sektos, vadinamos "Dvasios šventos mokiniai" su liežuvijų dovana, ir šaukė iš dangaus prakeikimą ant galvos tų, kurie privertė jį sulaužyti pasniką.

Susiuvo širdį.

New York, rugp. 23. — Gouverneur ligonbučio chirurgai susiuvo tulam Samueliui Harmanui širdį, kuri buvo peiliu sužeista laike muštynių vienoje val-gstubėje. Vienatinis išsigelbėjimo nuo mirties būdas buvo širdies operacija. Reikėjo 12 diegsnių, idant užsiūtų žaizdą. Po tai operacijai Harmano sveikatos stovis ėmė eiti geryn ir geriausi daktarai yra persitik-rinę, kad už keleto dienų jis galės apleisti ligonbutį, kaip sveikas žmogus.

Iš visur.

Apie Kanados prie Suv. Val. prisijungimą.

Autigonish, N. S., rugp. 19. — Parlamento narys Henry Bourassa, M.P., tautiškas Quebeco va-das, Šv. Franciškaus Ksavero kolegijoj pasakė, kad Kanada nėra tauta ir kad veltas yra pasistengimas tų, kurie tai nori darodyti. Bourassa mato vien Kana-dos pančiojimą iš pusės Anglijos, kuri nedaleidžia Ka-nadai nė savo kriminališkus įstatymus turėti, nė tu-rėti pilnos valios ant prieglaudos jieškančių pabėgė-lių pas ją, nė tiesos daryti sutartis su kitomis tauto-mis, nė jokių kitų svarbesnių politiškame gyvenime tiesų. Neturime mės, girdi, nė tikros tautiškos dva-sios.

Kalbėtojas apsistojo ant ketveriopo likimo, kokis gali sutikti Kanadą, būtent: 1) Kanados pasilikimas dabartiniame stovyje; tas, anot jo, negalima. 2) Ka-nados federacija su Anglija, kas būtų labai nepatogiu ir nevaisingu Kanadai padėjimu; 3) susivienijimas su Suv. Valst. ir 4) visuotina neprigulmybė.

"Šiądieninės Kanados sąlygos šneka už Susivie-nyjimą su S. Val. daugiau, negu už tris kitus primin-tus stovius. Vaizba, susinešimai vandeniui ir saužė-miu, panašūs protiški palinkimai, panašios pramoniš-kos ir draugijinės aplinkybės, nuolatas amerikų draugavimasi su kanadiečiais — viskas liepia sprę-s-ti, kad ateities Kanada bus po S. V. vėluva".

Nicaraguos revoliucionieriai laimėjo pergalę.

Rugp. 22. — Nicaraguos sostapilis Managua tu-rėjo pasiduoti revoliucionieriams, kurie po dešimties mėnesių kovos galiaus dasiekė savo tikslo. Prezi-dentas Madriz nebėgo. Jis pasiliko sostapilyje iki paskutinio. Telegrama gauta New Orleans'e iš Mana-guos sako:

"Jone Dolores Estrada šiądien apskelbė atsišau-kimą į piliečius, apgarsindamas savo brolių gen. Juan J. Estradą prezidentu išnaujo susivienijusios Nicara-guos respublikos. Revoliucionieriai plaukte į Ma-naguą plaukia. Triūkšmingas padėjimas".

Managuos gatvėse girdėtis: "Mirtis jankėms"! Viešpatauja abelnas sumišimas. Granadoje didi be-tvarkė: viskas pergalėjusios kareivijos rankose. Ma-noma, kad naminė karė su Managuos puolimu pasi-baigė. Buvęs prez. Madriz apleidžia Nicaraguą.

Vokietijos socializmo augimas.

Gerai žinomas politiškasis rašytojas, p. Maximilian Harden, laikraštyje Die Zukunft pranašauja apie atei-nančių metų rinkimų pasekmes, kurios galėsiančios suteikti nelauktai smarkų augimą socializmui. Štai jo žodžiai:

"Mēs esame revoliucijos pradžioje. Dauguma žmonių dar to nesupranta, nors neklaidingi laiko ženklai turėtų persergėti juos apie jos artumą; bet di-duma niekad dar neprijautė revoliucijos prasidėjimo. Tas, ką istorija vadina revoliucija, kuonė visuomet buvo tik smarkiausia faza revoliucijinio judėjimo, kuris

tyliai ir laipsniškai per ilgą laiką augo prieš galutinį aktuališką išsiveržimą. Vokietijos gyventojai jaučia, kad jų valdžios įstaigos negali ilgiaus jų užganėdinti ir kad daugelis luominių privilegijų, kuone visos išimtinės tiesos, kuriomis naudojasi valdžios tarnai ir, visos šalies rėdymas, pasidarė nepakenčiami, ir kadangi jų nuosaikūs reikalavimai užsiliko per ilgai neužganėdinti, dabar jie geidžia persimesti į kitą kraštutinę pilnos demokratijos srytį”.

Kaizeris Poznaniuje.

Berlin, rugp. 20 — Mieste Poznaniuje vokiečių kaizeris šventė naujo 58-to palociaus atidengimą. Prekiuoja jis \$1,850,000; pastatytas iš akmenų ir granito ir turi 170 pėdų augštumo bokštą, kaipo persergėjimą lenkams, kad jie neužmirštų, kas yra jų valdovas, nes ir vienas valdiškas laikraštis sako:

“Tai yra akmenyje įkūnytas pamokymas apie pergale ir tvermę vokiečių galybės, prieš kurią lenkai turi nusilenkti ir su ją susitaikyti”.

Lenkai žiūri į tą palocių, lyg į viršsaikinių vokiečių saumylstės ir puikybės apsireiškimą. Iškilmių laike gal net per daug politišką svarbą vokiečiai matė to palociaus įrengime.

Nekurie laikraščiai tame mato susiartinimo su lenkais norą ir sako, kad Kaizeris paliksiąs savo sūnų Eitel gyventi naujame palociuje tarp lenkų, kad supažindinti su lenkais ir pagerinti santykius lenkų su vokiečiais.

Portugalijai gresia revoliucija.

Lisabona, rugp. 21. — Laikraščiai spaudina pranešimus apie rengiamą klerikalų suokalbį prašalinti dabartinę valdžią ir įvesti kareivišką diktatorystę. Seculo sako, kad klerikalų partija tvirta ir kad vis augęs neužsiganėdinimas valdžios liberališka politika privedė prie susitvėrimo slapotos organizacijos, kurios siekis išgriauti šiandieninę Portugalijos administraciją, nutverti jos narius ir užtvirtinti kareivišką diktatūrą, kurios pirmu užduotis nustelbti respublikonus.

El Mundo sako, jog keli kariumenės pulkai remia judėjimą ir kad menamas sosto įpėdinis, Oportos kunigaikštis gavęs apie tai pranešimą, užsidarė tvirtovėje ir kenčia kaip zuikis.

Moteris Japonijoje.

Japonų pasiūntinys Londone Lyceum Club'e pasakė apie vakarinės civilizacijos veikmę ant japonų moteries. Pirmiausiai ji visą savo amžių buvo verge: išspradžios tėvų, paskui vyro, o galiausiai ir vaikų; ji nė manyti nemanė, kad tokie tvarkai ko-nors stokuoja ir ramiai sau ėjo po likimo jungu. Paskutiniausiai laikais japonų moteries pažiūros į savąją lytį pradėjo keistis; ji jau ant tiek subrendo, kad mato savyje lygią vyrui žmonijos vienutę, o gal net ir svarbesnę už jį. Japonijos moteris dar neišėina į politikos kovos lauką, kaip Anglijos sufragistės, bet artinasi laikai, kada ir Japonijoje pamatysime tą-pat apsireiškimą.

Iš savo pusės pasiūntinys sveikina laisvės kibir-

kštes savo šalies moteryse ir prisilaiko nuomonės, kad šalis regali pilnai žydėti, kur moteris neturi pilnos, lygios su vyrais laisvės.

Potvinis Japonijoje.

Tokio. — Nuo rugpjūčio 13 prasidėjo tvanas kuris užliejo didžiausius vaisingos žemės plotus, nunešė daugybę namų, sugriovė tiltus, paskandino apie 3,000 žmonių, paliko 600,000 ypatų be pastogės ir grąšina bado mirtimi dviem milijonam gyventojų.

Pačiame sostapilyje, Tokio, žuvo bangose 1,112 asmenų, ir vanduo nunešė 3,953 triobėsių.

Chinai išgąstauja Rusijos.

Pekin, rugp. 22. — Chinų spauda išgąstauja, kad artinasi laikas, kada Chinams prisieis prarasti išlaukines provincijas, ir nuolatai puošia laikraščių špaltus istorijomis, bauginančiomis, būk Rusija rengiasi pusiau karišku būdu įsiveržti į Mongoliją ir kitas parubežines provincijas. Laikraštija nužiūri Rusų-Japonų tarybose ir Anglijos dalyvavimą. Chinuose manoma, kad tos trys valstijos išvieno pasidarys prašalinimui Chinų viršininkystės iš Tibeto.

Samuel S. Knabenshue, Amerikos generališkas konsulas Tiensine, pasakoja apie puotą, parengtą įtekmingų chiniečių, laike dešimties metų sukaktuvių nuo užėmimo to miesto svetimtaučiais. Vienas svečių, chinietis, pasakė apie Tiensino puolimo nelaimę ir satyriškai pratarė: “Kitos dešimties sukaktuvių laike mes švėsime imperijos išdalimą”.

Politiška Korejos mirtis.

Seoul, rugp. 23. — Tvirtinama, kad seniai plenuotas Korejos prijungimas prie Japonijos jau įvyko, laike Japonijos ir Korejos imperatorių sueigos, kurios pasekme buvę užbaigimas tarybų kas-link Korejos pasidavimo po Japonų valdžią. Po traktatu pasirašę Korejos ministerių pirmininkas Yi Wan Yon ir generališkas Japonijos diplomatiškas agentas Terauchi, bet oficijališkai yra tylima apie dalykų stovį. Miestas Seoul ankščiau yra saugojamas kareivijos.

Laukiama tarybų apgarsinimo rugp. 25. Korejos gyventojai atsisakysią nuo savo politišką neprigulmybės. Japonija žada suteikti kiltą politiką iš atžvilgio į Korejos imperatorių ir buvusius valdininkus. Kai-kurie Amerikos laikraščiai mano, būk Koreja bus laimingesnė po globa Japonijos, kuri nėsanti despotiška link savo kitatautiškų pavaldinių.

Pralenkia paukščius.

Amiens, Francūzija, — Atsibuvo pirmos lenktynės tarp gamtos paukščių ir žmogaus išradimo — orlaivio. Žmogus lengvai išlaimėjo. Rugp. 15 buvo paleista 47 karveliai mieste Douai tuo pačiu laiku, kaip Lee Blanc savo orlaivyje (Blerioto monoplane) pasileido lėkti į Amiens, 50 mylių nuo Douai. Greitai Lee Blanc pralenkė paukščius ir tikrai į 6 minutes po to, kaip jis pasiekė Amiens, pasirodė pirmas balandis. Kitas orlaivininkas, Le Gagneux, kuris sykiu pradėjo lėkti su Le Blancu, pribuvo į Amiens 9 minutomis vėliau už pastarąjį, bet visgi pirmo paskutinį balandį ant 12 min.

Ispanijos kunigija—maišdariai.

Madrid. — Ispanijos valdžia įsakė markizui de Gonzales, Ispanijos pasiuntinys'ės sekretoriui Vatikane, kad atkreiptų Vatikano dėmesį ant kurstančių pamokslų, sakomų Rymo katalikų kunigijos. Tie pamokslai, sulyg Gonzales pranešimo, įžeidžia Ispanijos ministerius ir kelia žmonių tarpe neramumus.

Ar tai vis dėl darbininkų labo?

Lietuvių Socialistų organas "Kova" jau nekartą kandžiojo SLA. "Tuomlaikinis" jos redaktorius Smelstorius, po kelis kartus atkalbinėdamas "draugus", rodijo verčiaus rašytis prie kitataučių "insurance", bile tik ne prie "būrzuaziško" Susivienijimo. Už ką p. Smelstorius yra taip įširdęs ant SLA., savo išsireiškimuose neparodo, vien tik graibsto visokias sutras ir mielai talpina savo rėdomam laikraštyje "Kovoj", lyg tas atneštų darbininkams skaitytojams kokią naudą. Paskutiniame "Kovos" No. 32, ant pusl. 395, štai kokia bjaurybė yra patalpinta:

"Jau bus trys mėnesiai, kaip numirė S. Barzdelis, kuris prigulėjo prie S. L. A. 156 kuopos. Žinoma, pareikalavo iš S. L. A. Centro valdybos, kad išmokėtų velioniui posmertinę ir tie atsiskakė mokėti.

Liepos 10 dieną buvo susirinkimas S. L. A. 156 kuopos gana triukšmingas. Nutarė mėnesinę mokesį nesiųsti į Centro išdą, pakol posmertinę neišmokės.

Ar negeriausiai būtų numirusį S. L. A. narį nusiųsti Centro valdybai ir tegul išsikepę suėda".

Ar tai reikia didesnės šlykštybės, kaip šitaip per laikraštį burnyti? Anot: "Lietuvos" išsitarimo — "Rasi "Kovos" redakcija skaito tokius burnojimus geru ginklu prieš jos nekenčiamus "tautiečius". Jei-gu taip būtų, tai rodytų tik galutinąjį socialistų minties ir doros nustumimą".

Kad Centro Valdyba neišmokėjo greičiaus S. Barzdelio posmertinės, tai ne Valdybos kaltė, bet pačios kuopos, kurioje buvo betvarkė įvykusi, priegtam nebuvo čia Amerikoj paveldėjų. Korespondentas turi parodyti priežastis, kam jis stengiasi šmeižti ir purvais drabstyti SLA. ir jos Valdybą.

"Kova" arba jos redaktorius kad pats nesusivaldys ir tokias sutras ant SLA. nesiliaus pylęs, tai mes daugiau su juomi nesirokuosime, bet pašauksime prie Suv. Valstijų teismo, kuris yra mumc išdavęs chartėrij, ten galės "Kova" atsakyti už savo burnojimus.

M. J. Damijonaitis.
S.L.A. prezid.

Jeigu vedęs žmogus pareina namo dieną biskį vėlai, jis randa šaltą vakarienę; jeigu jis pareina namo naktį biskį vėlai, jis randa savo šaltą pačią.

Judge.

Jonas Sutkus, narys SLA. 36 kuopos Chicago, Ill. Mirė rugpjūčio 11 d., 1910 m. mieste Worcester, Mass. turėdamas vos 26 metus amžiaus. Paėjo iš Lietuvos: iš Žemosios Panemunės, Naumiesčio ap., Suvalkų gub.

Jonas turėjo lengvą ranką naujo stiliaus rašyboj; labiausiai mėgo rašyti humoristiškus straipsnelius. Metai atgal, SLA. Literatiškas Komitetas buvo sutaręs duoti jam parašyti SLA. Istoriją (pagal p. T. Astramsko surinktą medžiagą) ir Centro Valdyba buvo jau sutikusi ant paduotų išlygų; bet kad nelaboji džiova parbloškė Joną į lovą, tai minėta SLA. Istorija pasiliko nepraadėta.

Rugpjūčio 13 d. likos brolio ir kitų genčių palaidotas ant katalikiškų kapų Worcester, Mass. Paliko savo mylimą žmoną Eleonorą didžiausiame nusiminime ir varge.

Ilsėkis Joneli, nors svetimoj toli nuo tėvynės žemelėj, berželis ilgašakis apkrapins savo perliniais lašais ir užželdins dar pliką tavo kapą puikioms laukinėms gėlėms, o dvasia, kurią palikai savo užrašuose, pasiliks tarp mūsų ant ilgai.

Petronėlė Vazgirdienė, narė SLA. 88 kuopos East St. Louis, Ill. Mirė rugpjūčio 6 d., 1910 m., po tėvais Našlytukė, turint 32 m. amžiaus. Paėjo iš Lietuvos: iš Konopinskių kaimo, Raseinių apskričio, Kauno gub.

Velionė buvo sena narė SLA. 88 kuopos ir vietinės Moterų Draugystės, su paskutiniu patarnavimu ir katalikiškomis apeigomis likos palaidota rugpjūčio 7 d. ant "Mt. Carmel" kapų. Paliko mažą sūnų, 4 metų, ir vyrą Antaną dideliame nusiminime. Gentis norinti platesnių žinių, tesikreipia adresu: A. Vazgirdas, 801 Exchange Ave., E. St. Louis, Ill.

M. J. D.

Margumynai.

Pasišventimas kasdieniniame gyvenime.

Sykį man teko išsišnekėti su vienu mano draugų apie pasišventimą kitų labai pirmiau ir dabar. Jis buvo palinkęs matyti daugiau pasišventimo senuosiuose laikuose, negu 20-me šimtmeityje, aš gi atpenč. Vienok, neturint pertikrinančių darodymų, abudu pasilikova prie savo nuomonių. Akyvas buvau įgyti teisingą, kokių-nors rimtu argumentu patvirtintą, pažiūrą į tą klausimą. Galiausiai randu dr-o S. W. Mitchell atskaitą apie šių laikų pasišventimą. Rods, pa-

siremiant ant tos vienos atskaitos, perdrąsu išrodytų tikrinti, kad šios dienos žmonės atsižymi didesniu pasišventimu, kaip praeities žmonija, tačiau, turint po ranka skaitlines ir pažvelgus į gyvenimo pagerėjimą iš kitų pusių, daleistina bus padaryti nekuriuos išvedimus pastarųjų laikų naudai.

Dr. Mitchell į 10 mėnesių surinko 1163 laikraščių iškarpas apie pasišventimo atsitikimus. Į tą skaitlių jis neėmė motinų, tėvų, vaikų ir kitų, giminystės ryšiais surištų ypatų pasišventimo. Iš to skaitliaus taipgi išimti buvo asmens, kurie atliko pasišventimo darbus talkoje su kitais žmonėmis arba kurie vartojo kokias-nors mašinas bei įtaisus, gindami kitus nuo nelaimių. Taigi jis neužsidavė sau darbo apie jureivių, kareivių, angliakasių ir ugnagesių pasiaukavimą kito labai, kada jie dirbo sykiu, išvieno. Jis pašventė visą savo atidą pasiaukavimo darbams, kuriuos atliko pavienės ypatos, grąsinamos mažiau ar daugiau sunkiu pavojumi. Iš augščiaus paduoto skaitliaus Mitchell išbraukė 446 atsitikimus, kur galėjo lošti rolę kokie-nors artimumo jausmai arba kur galėta atsitolinti nuo teisybės.

Po tų išėmimų jam liko 717 pavyzdžių vyrų, moterų ir vaikų, kurie puolė į glėbį pavojui, kad gelbėti kitus. Iš to skaitliaus buvo 258 pasiryžimai gelbėti skęstančius.

194 pastangos buvo, idant išvaduoti nuo ugnies mirties. Tų tarpe skaitėsi trečdalis ugnagesių veikusių pavieniai; kitais gi pasišventėliais pasirodė pašaliniai vyrai, moteris ir vaikai.

Buvo 61 atsitikimas, kad gelžkelių inžinieriai ir tarnai statė visai galimam pralaimėjimui savo gyvastis, idant kitus nuo pražuties išvaduoti. Daugelis stebėtinų, iš pirmo žvilgio beprotiškų, savęs nepaisymų su apverktinai ilgu pasišventėlių mirčių surašu liudija apie tų žmonių užmiršimą apie jų pačių likimą, kada reikėjo kovoti už gyvastį visiškai svetimų žmonių. Dar labiau reikia stebėtis asmenims, kurie, nebudami tame užsiėmime, parodė pksiaukavimo stebuklus, kad išgelbėti vaikų, moterų arba girtų gyvastis nuo greit besiantinančių traukinių. Tokių atsitikimų buvo 48. Reikia padaryti pastaba, jog tiek tik tai tebuvo pranešta; ištikro gi galėjo būti kelissyk daugiau. Likusiuose iš dr-o Mitchell atskaitos 146 atsitikimuose buvo pastangos gelbėti žmonės, užgrąsintus įvairiais būdais: gazu, pagedusių šunų užpuolimais, buliais, pabėgusiais arkliais ir tt. Paaiškėjo, kad keletas ypatų čiulpė gyvačių nūdus iš įgiltųjų ypatų kūnų; nors tai nepavojingas darbas, tačiau ypatos, kurios jį atliko, tikėjo į jo didelį pavojų.

Pažymėtina, kad didelis vaikų skaitlius, pradėdant nuo penkių metų amžiaus, davė neprasto pasišventimo pavyzdžius.

Turime kelis atsitikimus, kur nemokančios plaukt ypatos, matydamos kitą skęstant, be užsimąstymo puolė į vandenį pagelbos neštų. Kas su tokiais gelbėtojais galėjo atsilikti, skaitytojas žino.

Dešimtas nuošimtis visų, nešusių kitiems pagel-

bą, gavo mirtį ir daug didesnis skaitlius apturėjo sunkius sužeidimus.

Suprantama, kad negalima tų pasišventimo darbų statistiškai sulyginti su anais, ką galėjo turėti tolimesnėje praeityje sau vietą, pavyzdin, 17-tame metašimtyje. Bet kiekviename laike abelnai jausmai, pažiūros, legališki ir kitoki viens į kitą žmonių atsinešimai, daleistina manyti, ganėtinai tikrai perstato, kaip asmuo pasielgs aplinkybėse, reikalaujančiose pasiaukavimo kitų labai.

Idant patvirtinti ir paaiškinti ką-tik padarytą išvedimą, nusikreipsiu biskį į šalį, ir atkartosiu daugumai žinomas buitį, primindamas skaitytojui apie tąs dideles atmainas, kurias įnešė civilizacija į žmogaus jautrumą santikiuose su kitais žmonėmis, o net ir su gyvuliais. Torturos ir skaudieji nubaudimai už mažesnius prasikaltimus išnyko. Gyvuliai yra apsaugojami nuo žiaurumo. Vargiai beužsimoka priminti apie didelius žingsnius, padarytus iš atžvilgio į geresnį su moterimis apsiėjimą, vaikų apginimą, darbo valandų apybojimą, pagelbą ligoniams, bepročiams ir silpnapročiams.

Vis auganti žmonijos paguodonė link kitų reikalų ir tiesų, taipogi, yra matoma apšvietos plėtojime, dievmaldystės būdų liuosybėje ir kalbos laisvėje. Visos tos didelės permainos, galima tikėti, parodo vis besijautrinančią sąžinę iš atžvilgio į užduotis, atliktinas kitų gerovės siekiui. Tatai, pripažįstant išganingas civilizacijos įtekmes, prisieina pasakyti, kad josios veikė povalei ir laipsniškai ant išaštrinimo žmonėse jausmų pareigos kas-link kitų savo brolių-žmonių, ikikol nedaėjo to laipsnio, kur asmens gyvenimas be užsimąstymo yra aukaujamas kitai ypatai.

Žingeidu patėmyti, palyginimo dėlei, Rytų jausmus, kaip Chinuose, link dalyko, apie kurį čia kalbame. Tortūra tenai liuosai yra naudojama; kalėjimai tai kankinių pailginimui įstaigos. Kol kas tenai nėra jokių uolių įstatymdavystės pastangų suturėti bei priešginiuoti didžiosioms nelaimėms, kaip va:badui, ligų siautimui, tvanams ir kitoms rykštėms, taip skaudžiai ir tankiai plakančioms "Dangaus Imperiją", kaip chiniečiai vadina savo kraštą. Tas abelnas išreiškimas nepaisymo kitų kentėjimų, tas žemas žmogaus gyvasties apkainavimas randa sau atspindį ypatingame žmogaus pasielgime, kuriam skausmai, kentėjimai ir gyvastis žmonių, kurie nėra jo šeimynos nariais, tai dalykai, apie kuriuos jis visai mažai tesirūpina. Rytų žmogus nestato savo gyvasties į pavojų, kaip išgelbėjus skęstantį arba išnešus asmenį iš degančio namo. Žodžiu sakant, ypata yra tokia, kokia yra tauta tose pačiose sąlygose ir tame pačiame laike. Juo geresnis išauginimas ir išauklėjimas, juo didesnis ir kiltesnis būrys tų, kurie savo pasišventimo dvasioje perstato savo tautos ir savo laikų dvasią.

Apart akstinančio pareigos jausmo, esti motyvai ir įtekmės, po kurių veikme atliekama pasišventimo darbai su nelygiu pasiaukavimo laipsniu. Reikalinga drąsa. Visi dabar daleidžia, kad ji nesumenkėjo iš priežasties jautriai veikiančių augančios civilizaci-

jos įtekmių. Drąsa yra pasirengimas daryti tą, kas gali suteikti fizinę pavojų arba pagaminti nemalones pasekmes, kurios nėra fizinės. Pirmame atvejuje bus fizinė, antrame gi doriška drąsa. Užsiimsime čionai tiktai pirmąja, t. y., tąja drąsos rūšimi, kuri ūmai veikia, nelaimingiems atsitikimams vykstant. Asmuo taip apdovanotas tai geras kareivis. Bet kas jį priverčia prie didvyriškų darbų? Laikas apsvartymui visados yra pertrumpas, kuomet skęsta žmogus arba atgriauna greitasis traukinys ant vaiko. Šio-kiuose prietikiuose žmonės yra lėlės praeities, kuri akimirkingai patraukia nematomąją vielą ir apyboja veiksmą. Šautuvus buvo seniai jau užtaisytas, atsitikimas tiktai gaidžiuką truktelėja.

Kadangi drąsa turi ne vieną laipsnį, tai žemesniųjų drąsos laipsnių paveldėjai atsiduoda abejojimams ir ginčams patįs su savimi; bet žmonės, kurie atlieka drąsos darbus, retai kada yra sviruojanti. Jiems nerūpi pramatyti, kas su jais atsitiks, nėgi tuomet jie žino apie tai, dėlko leidžiasi į pavojingą veikmę. Ypata, kuri stovi ir užsiduoda sau klausimus, ar apsimoka jai eiti prie prapulties kito dėlei, ar ne, paprastai nėra iš skaitliaus tų, kurie pasiaukuoja.

Žmonės, užklausti, dėlko jie prisiima tokius pavojus, bemaž-ko visados atsako, kad jie nežino ir kad jie tiktai jaučia, jog jiems reikia tas daryti. Vienas labai išlavintas asmuo pasakė, jis tąsyk turįs kokį tai keistą proto sumišimo stovį ir niekad negalįs duoti sau atskaitos, kam jis ant savęs ima tuos neaprokuotus drąsos žygius.

Akyva būtų sužinoti auklėjančias praeities aplinkybes, kurios taip despotiškai pasielgia su ypata, stumdamos ją pavojaus nasruosna.

Daugelis pavojingų žygių atliekama iš jausmo meilės link giminių, pažįstamų ir draugų. Žmogui įgimta palinkimas gelbėti kitus; tas palinkimas su civilizacijos pirmyneiga stiprėja, pakol išsivysto iki laipsniui, kada užmirštame apie save, reikiant gelbėti kitus. Ypata randa linksmybę drąsos parodyme ir užsiganėdinimą iš susitikimo su pavojumi akis į akį: pavojaus laukas saldus. Pavyzdžių įtekmė didelė. Pasišventimai, apie kuriuos girdisi ir skaitosi, nesilieka be pasekmių ant mūsų pasiaukavimo. Laikraščių pranešimai apie pasišventimo stebuklus irgi veikia ant mūsų atsidavimo kitų gerovei. Tie ir kiti motyvai priverčia žmones tobulintis iš pasišventimo pusės.

Klausinėta taipgi ir vaikų apie priežastis, raginančias juos nepaisyti savo pavojaus, papuolus ten kitam vaikui. Vaikai kuone visuomet tų priežasčių nežinodavo. Jie buvo tokiame amžiuje, kad nė pavyzdys, nė išauklėjimas negalėjo jų prigimties perdirbti. Pertai turėjo būti kitkas, pastumėjęs juos prie veiksmo. Ar tolimesnės praeities vaikai buvo tokie-pat? Gal reikia tikėti, kad buvusios senesnės gentkartės kiekviena po biskį pasišventimo palikdamos, kaipo paveldėjystę ateinančioms gentkartėms, ištobulino jąsias? — Taip, jeigu dar negalima darodoti, kad žmonija eina žemyn.

Šalin liudnos, pesimistiškos mintys apie žmoniją, kol matytis joje tiek didvyrybės!

Alyras.

A. B. Strimaitis.

Cibulskis.

Cibulskis užsirašęs velniui.

Sugrįžę visi į stubą pradėjo kalbėti apie visokius įdomius atsitikimus. Jokūbas išsiėmė pusę rublio.

— Te Šliuzai, bėgk pas Artmoną, parneši degtinės; po visos baimės įsigersim po truputį.

Mūsų apielinkėje buvo tokis paprotys, kad ir prie menkiausios progos nebuvo galima apsieiti be degtinės. Ar tai vestuvės, ar rastuvės, pakasynos ar krikštynos, krivulė, ar žigunė, visad turi išsigerti.

Šliuzas pasikraipė ir sako, nenorįs eiti, Artmonas gulįs, busią sunku prikelti. Nors pačiam Šliuzui norėjosi išgerti, bet kad buvo įsibauginęs visokiomis kalbomis, tai bijojo vienas ir per duris išeiti. Cibulskis, matomai, suprato Šliuzo mintį.

— Sakytum, kad bijai ir gana, kam dar ir šnekėti. Duok šen, aš pats nueisiu.

Užsidėjo skrybėlę ir išėjo. Pranė virė žąsinę juką pusryčiams. Belaukiant Cibulskio su degtine ir prašvito, o jo, kaip nēr, taip nēr. Mergos ir piemenukai išsiskirstė kas sau namo. Pasiliko tik Mikas, Jokūbas, Zakarauskas ir Šliuzas, kurie sėdėjo apie stalą. Mikas sako:

— Tai vyruti, tu man tam Cibulskiui turėki tokią drąsą; aš nebūčiau už jokių pinigų ėjęs artyn to šulinio.

— Tai matai, vaike, — atsakė Jokūbas; žmogus parsidavęs velniui nieko ant svieto nebijo; jie visados jieško mirties: tik tokie, kaip jisai, negali numirti, turi kankintis lig laikui. Nevidonskis kaip parėjo nuo Turkų karės, tai pasakojo, matęs daugybes tokių burtininkų, suvisai jau pasenusių, girdi, esą tokių, kad guli ant lovos per trisdešimt dienų nevalgė, o numirt negali; girdi, prašo praeinančių kareivių, kad pribaitų juos; bet žmonės tokių tai ištolo bijosi. Kur tokis burtininkas apserga, tai visi namiškiai apleidžia tuos namus. Jie niekad neserga, pakol reikia mirti; o kuris apsirgo, tai jau yra ženklas, kad turės mirti. Tada jau kraustykis iš namų; kaip numiršta tokis žmogus, tai nakties laiku atvažiuoja visa vyriausybė iš pragaro jo kūno apžiūrėtų. Tąsyk jau ten nevieta nė vienam. Užtat, kaip dasižino tų namų žmonės, kad jau yra numiręs, tai dieną prisitaiko ir nuveža kūną į plynę, pastato galva žemyn į duobę; tuomet esą ramu, o jeigu ne, tai nakčia pareina ir neduoda ramybės namiškiams.

— Sako, kad perkala aržuolinį kuolą per pilvą, tai ir nepareina, — atsiliepė Mikas.

— Daro visaip su jais: kitiems turi nukirsti galvą ir padėti prie kojų, bet tai vis niekis esą, jeigu tik pasiekia nors pirštų galais, tai pasiima galvą, užsideda ir vėl vaikščioja. Tačiau, kada kojom augštyn pastato, tai geriausia. Nevidonskis buvo turkų nevalioj, taigi turėjo gerą progą prisižiūrėti visokiems raganiams, o ten jų esą galybės. Sako, kuomet jie plaukė per Dunojų, matė, kaip turkų šnipai vaikščiojo viršum vandens, kaip žeme. (Tąsa.)

Klaidų atitaisymas.

No. 32 "Tėvynės", ant pusl. 382, pasakyta, kad Schiller atspaudino savo dramą "Plėšikai" 1981 m. vietoj 1779 m., kaip straipsnio autorius ir buvo parašęs.

No. 33 "T.", ant pusl. 390, koresp. iš Athol, Mass. atspausta, kad kompanija darbininkams pakėlė nuo 12½ c. iki 16 c. į valandą; reikėjo: t u r ė s p a k e l t i.

Nauji raštai.

KUN. LIUDVIKAS ADOMAS JUCEVICZIUS. Parašė Augustinas Janulaitis. Spaudinta Vilniuje. Pust. 37, kaina 30 kp.

ALLGEMEINE LITAUISCHE RUNDSCHAU No. 7. Įtapa: Stiftungsfest des Byrute-Vereins in Tilsit, *Niemanas*; Litauer und Polen in Gross-Litauen; Drei bedenkliche Gefahren Gross-Litauens von Per...s (t. b.); Die Nationalitätenfrage im Kulturlichte, von B. *Kudlus* (užbaiga); Die Schlacht bei Tannenberg (t. b.).

Redakcijos atsakymai.

"*Draugo*" redakcijai. Savo laikraščio No. 33 Tamistos primetėte "T." redaktoriui aklybę už patalpintą No. 33 "Tėvynės" Alyro straipsnį "Mūsų socialistai ir tautiečiai", patėmydami, kad svarbiausias daiktas, katalikai, ten buvo neminėta. Pasiiaškindami, turime Tamistoms pasakyti, kad tikėjimo neskaitome už partiją, o Alyras minėtame straipsnyje šnekėjo tikrai apie partijas. Kadangi katalikų socialistų nėra, tai autorius, matyt, katalikus priskaitė prie tautiečių. Taip su katalikais pasielgdamas, jis galėjo turėti klaidą... jeigu katalikai su savo "Draugu" priešingi yra tautos idejai.

Reikia dar ant vieno daikto atkreipti "Draugo" atida: kad jis neužmirštų, jog tautietis gali būti ir laisvamanis, ir vergamanis. Tokio padalinimo Alyras nepadare.

Ar nereiks tikrai "Draugui" ir katalikams atsakyti nuo tautystės dėlto, kad yra tautiečių laisvamanių?

P. Mozurui. Klaidą pataisysime No. 36.

J. Neviackui. Pasiuntėme į Centrą Valdybą, iš kur, tikime, sugrįš laiku, kad tilpti No. 36.

Keista, kad žmones, kurie šneka, kaip knyga, negalima uždaryti, kaip knygą.

* * *

Parodyk man meiliškus žmogaus laiškus, o aš pasakysiu, kas jis tokis yra.

* * *

Peik, ir visas pasaulis peiks su tavimi; girk, ir tu girsi vienas.

Judge.

Kaip mokiniui tas išrodė.

Želvys tai yra gyvulys, kuris turi čerpę ant savo kupros ir įsideda galvą į savo žoptus.

Susirinkimai SLA. kuopų:

So. Boston, Mass. Draugystės DLK. Vytauto-SLA. 33 kp. susirinkimas 4 Rugsėjo, 2:30 val. po pietų, svetainėje po No. 339 W. Broadway.

Raštininkas: *I. B. Bronušas.*

Bridgeporto Lietuvių Piknikas!

51 kuopa SLA. Bridgeport, Conn., parengė pikniką, kuris atsisbus 5 tą dieną Rugsėjo (Sep) 1910 m. (Labor Day), Steadtlers's Park, prasidės 10 val. ryte ir trauksis iki vėlam laikui. Važiuojant reikia imti karą North Bridgeport ir važiuot iki pasibaige karo kelias; išlipus reikia eiti po kairiai pakol prieini Steadtlers Parką. Tad kviečiame vietinius ir iš aplinkinės atsilankyti ant mūsų pikniko, nes bus puikiausias kokio dar niekad nebuvo Bridgeporte. Bus saldžių ir karčių gėrymų ir skanių užkandžių, prietam visokių zobovų. Grieš puiki muzika, lietuviškus ir angliškus šokius. Todėl seni, jauni ir maži, merginos ir vaikinai nepraleiskit šios progos. Atsilankiusieji visi busit užganėdinti. KOMITETAS.

Chicagiečių atydai.

Balius parengtas per Lietuvių Neprigulmingą Kliubą, kuris atsisbus 10 d. September 1910, Subatos vakare, prasidės 8 val. Freiheit Turner Hall, 3417—21 S. Halsted St. Širdingai kviečiame visus atsilankyti, nes visi busit užganėdinti. Įžanga 25c. porai. 36 Kviečia KOMITETAS.

Lietuviškų šokių mokykla.

Mokina geriausiai ir gražiausiai visokius lietuviškus ir angeliskus šokius, kur galima išmokti su keliais vakarais šokti kad neturėsi sarmatos eiti į bile šokius, angliškus ir lietuviškus. Męs užtikrinam išmokinti, jauną ar seną, bile tik vaikščioja, tad galima ir šokt išmokinti. Mokinama Utarninko, Seredos ir Ketvergo vakarais nuo 7:30 val. iki 10:30. Norinti mokintis, meldžiam atsilankyti minėtais vakarais į Hall'ę po num. 3119 S. Morgan St. arti 31 gatvės. Prof. F. J. ir A. L. 37

Gera proga.

Parsiduoda Grosernė ir Bučernė su gerais įtaisymai, (register) už prieinamą prekę, geroi vietoj, lietuvių ir lenkų apgyventa, bisnis išdirbtas, pardavinėjama daugiausiai už cash. Parsiduoda dėlto, kad aš pradėjau kitą užsiėmimą — graborystę. Atsišaukite pas savininką: R. P. KENTRA,

143 Water St., cor. Walnut St., Fitchburg, Mass.

Atsišaukimas Bristolio Lietuvių Citizens Kliubo.

Kada tvėrėsi šis Klubas, tuo laiku čionai gyveno tikrai apie 20 familijų ir iš to mažo burelio susitvėrė ta draugija, kuri budama teip silpna ant draugų, netrotijo vilties, stumėsi toliaus kaip galėdama. Apžiūrėjo atsakančiai savo draugus ligoje, palaidojo numirusius ir kitas savo užduotis kuogeriausiai atliko dėlto, kad turėjo darbščių draugų, kurie nemanydami kad kokiu budu nuskriausti draugystę, bet kožnas velijo kuogeriausios kloties dėl savo draugijos išmesdami nekartą iš savo kišenius kelioliką centų. Ir tokiu budu susirinko arti tukstančio dolerių, tiek turėdami pinigų, nutarė žengti toliaus nupirkdami 4 akierius gražios girios ir geroj vietoj žemės. Norėdama padaryti gražų parką, jau dabartės ten yra gerokai nuveikta, paskyrėme paslinksminimą ant September 5 d. (Labor Day) 1910 m., užprašydami visus brolius ir seseris, jaunus ir senus. Ten busite kuopuikiausiai priimti. Grieš geriausi muzikantai. Beto, dar ir gėrimas dykai, alučio kiek kas norės, kumpiai, užkandžiai niekam nebus aprubežiuoti. Girdėjome, kad iš aplinkinių miestelių buriiai svečių rengesi pributi, o nežinos kur vieta. Iš Bristol, Terryville ir Forestville, kaštuoja tikrai 5 centai: vietos grožybė randasi šale Waterbury kelio. Važiuojant reikia paprašyt konduktoriaus, kad sustotų ant Waterbury Bridge, nuo tos vietos reiks pėstiemis eiti 4 minutes. Išlipę rasit tarnus, kurie parodys vietą. Kviečia KOMITETAS.

Nuo administracijos.

Permainingi antrašus. Permainingdamas antrašą, prisiųsk seną ir naują antrašą, teipgi drauge kuopos numerį, kokioj kuopoj priguli, beko antrašas nebus mainomas.

Apskelbimai turi but apmokami iš kalno.

Pajieškojimai, baliai, piknikai, prakalbos turi but apmokami: 50c. už vieną kartą, 75c. už du, \$1.00 už tris kartus. Dovanai talpinasi tikrai SLA. kuopų susirinkimai.

"Tėvynės" administracija.

Nariams SLA. knygos už puse kainos.

1 Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217	kaina 50 c.
2 Lietuviška Chrestomatija, pusl. 176	40 c.
3 Dėdai ir Gražina, pusl. 61	25 c.
4 Europos Istorija, pusl. 319	25 c.
5 Gibsinis Jotis, pusl. 38	15 c.
6 Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23	10 c.
7 Konradas Valenrodas, pusl. 24	15 c.
8 Kražių skerdynė, pusl. 77	15 c.
9 Kun. Aleksandra Burba, pusl. 29	20 c.
10 Kelionė į Europą, pusl. 52	10 c.
11 Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56	15 c.
12 Lietuviai Amerikoje, pusl. 174	\$1.00
13 Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21	10 c.
14 Našlaitė (Drama keturių veikmių)	10 c.
15 Petras Zemaitis, pusl. 69	20 c.
16 Padėjimas Lietuvių Tautos, (rusų kalba)	\$1.00
17 Dirva, pusl. 123 1898 m. vienas num.	75 c.
18 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899m. po 50c	

SLA. Centro Valdyba.

PREZIDENTAS:

M. J. Damijonaitis,
812 — 33-rd St., Chicago, Ill.

VICE-PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

SEKRETORIUS:

J. Žemantauskas,
39 W. Porter St., Waterbury, Conn.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBĖJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

B. K. Balevičia,
260 E. Main St., Amsterdam, N.Y.

P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

KNYGIUS ir "TEVYNES" ADMINISTRATORIUS

S. Astramskas,
318 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinioms tautiškomis ir bažnytiniams draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklellus, kepures ir marszalkoms paređus, teipgi visus bažnytinius aprėdalus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė

ZMIJECZNIK

Mešlungio
Skausmo krutinėje
nuo

Strėnų skaudėjimo

Patrukimo

Degimo krutinėje

Azma arba

Galvos skaudėjimo

Dusulio

Kateros

Štyvumo sprando

Užsišaldymo

Skauđėjimo:

Neuralgijos

Šonuose

nuo

Rankų ir

Gerklės skauđėjimo

Koju.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė ligonbučiai, arba paslaptiŕigoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškia (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausia. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dovanai kokiemsnors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turių už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON. PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galite gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCUGĖLIU, PUIKIŲ ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIŲ LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatomis rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - \$1.00, Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, družiai apdaryta, su prisiuntimu \$3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiųsdami tikrą savo adresą ir už 5c. markę gausit jį su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.

